Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראָשען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 258/1553 | Łódź, Wtorek 7 listopada 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כג מרחשון תרפ"ט | Nr. 258/1553

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פיעטריקאווער 21, טעל. 24-71

היינט 8 זייטען.

7 יודישער האנדווערקער און ארבייטס-געבער! 7

דעם 18-טען נאָוועמבער בעת די וואהלען צו דער קראנקען-קאסע

שטים פאר דער יודישער ארבייטס-געבער-ליסטע נומער

וועגען די געשעהענישען אין לעמבערג

דרינגענדע פארשלאגען אויף דער היינטיגער סיים-זיצונג

וואַרשאַ, 5. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). דער אוקראַאינישער סיים-קלוב האָט היינט אָפּגעהאַלטען אַ זיצונג אין צוזאַמענהאַנג מיט די געשעהענישען אין לעמבערג. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אויף דער דינסטאָגדיגער זיצונג פון סיים אַריינצוטראָגען אַ דרינגענדען פאָרשלאַג וועגען די געשעהענישען און פאָדערען אויסצוּוועהלען אַן אויסערגעוועהנליכע קאָמיסיע, וואָס זאָל אויספאָרשען די טעטיגקייט פון דער אַדמיניסטראַציע פון דער 1. און 2. אינסטאַנץ בעת די געשעהענישען.

לעמבערג, 5. (א. וו.) „דילאָ" טיילט מיט, אַז אַ דעלעגאַציע פון אוקראַאינישען סיים-קלוב האָט בעזוכט דעם וואָיעוואָדע און געפאָדערט פון איהם, דאָס צוליב דעם הרוב מאַכען פון אַ טייל דרוקעריי „דילא" און אַ געוועלב, זאָל ער שיצען דאָס אוקראַאינישע פערמעגען.

דער וואָיעוואָדע האָט געענטפערט, אַז ער קען נישט נאָכקומען דער פאָדערונג, ווייל די שטעלונג פון דער פוילישער יוגענד טראָגט נישט קיין אָנגרייפענדען כאַראַקטער בנוגע דעם פרוב אויפצורייסען דעם רענקמאָל אויף פערזאַנקאָוו און שענדונג פונ'ם רענקמאָל אין פאָליטעכניקום פאַר די געפאַלענע פערטיידיגער פון לעמבערג פון דער צווייטער זייט איז די פאָדערונג איצט איבריג, ווייל נאָך דער אויפרעגונג פון די לעצטע טעג, איז אין לעמבערג שוין איצט רוהיג.

לעמבערג, 5. (א. וו.) שבת איז פאָרגעקומען אַ לאַנדעס-פערזאַמלונג פון „אונדא" אויף וועלכער ס'האָט געפיהרט דער פאָרזיץ סענאַטאָר האָרבאַטשעווסקי. אַזוי ווי די פערזאַמלונג איז פאָרגעקומען אָהן אַן ערלויבניש, האָט די פאָליציי זי פונאַנדערגעטריבען.

היינט הערשט ווייטער רוּהע. אויפ'ן אוניווערזיטעט האָבען די פוילישע סטודענטען נישט צוגעלאָזט די אוקראַאינישע סטודענטען צו די לעקציעס. אויף אַן'אינטערווענץ פונ'ם רעקטאָר איז דער סכסוך ערלעדיגט געוואָרען.

רינגאַ, 5. (אטע). פון כאַרקאָוו טיילט מען מיט אַז דאָרט זענען פאָרגעקומען אַנטי-פוילישע דעמאָנסטראַציעס אויף אַ מיטינג אין שטעטישען טעאַטער איז נאָך אַ רעדע פון גענעראַל-סעקרעטאַר פון דער אוקראַאינער קאָמוניסטישער פאַרטיי קאָוויאָר אָנגענומען געוואָרען אַ פּראָטעסט-רעזאָלוציע נעגען דער פוילישער מינדערהייטס-פּאָליטיק. די רעזאָלוציע פאָדערט אויף דעם אוקראַאינישען פּראָלעטאַריאַט צום קאַמף מיט'ן פוילישען אימפּעריאַליזם. עהנליכע דעמאָנסטראַציעס זענען פאָרגעקומען אין אָדעס, קיעוו, דניעפּראָפּעטראָווסק און פּאָלטאַווא. דער פעראיין פון אוקראַאינער ליטעראַטען האָט פאַרעפענטליכט אַן'אויפרוף צו די געלערטע פון דער גאַנצער וועלט אין וועלכען ס'ווערט פּראָטעסטירט געגען כלומרשטער אונטערדריקונג פון די אוקראַאינער אין פוילען.

א שטראם פון וואולקאן עטנא

האָט פערגאסען 72 הייזער.

רוים, 5 (א. וו.) אין וואולקאן עטנא האָט זיך געעפענט אַ נייער קראַטער פון וועלכען ס'גיסען זיך פיר שטראָמען לאַווע. איינער פון די שטראָמען וואָס פליסט מיט אַ שנעלקייט פון 200 מעטער אַ שעה האָט שוין דערגרייכט דאָס דאָרף פּאָנטאַנאַצאַ, וואו ס'ענען פערניכטעט געוואָרען 72 הייזער. די בעפעלקערונג ענטלויפט אין פּאַניק און בעהאַלט זיך אין קאָשציאָלען.

22 קינדער פערוואונדעט בעת אַנ'אויטא-קאַטאַסטראָפע.

גלייוויק, 5. (א.וו.) נעכטען האָט אַן'אויטאָ, אין וועלכען ס'זענען געפאָהרען 25 קינדער פון אַ קינדער-היים אין ראַכאָוויצע, זיך אומגעקעהרט ביי גלייוויץ. 10 יונגלעך זענען שווער און 12 – לייכט-פערוואונדעט.

די פויליש-ליטווישע אונטערהאנדלונגען אין קעניגסבערג.

קעניגסבערג, 5. (ספּ. טעל.) היינט האָט מיניסטער זאַלעסקי אין דער בעגלייטונג פון לייטער פון אויסערן-מיניסטעריאַלער אָפּטיילונג פאַר אינטערנאַציאָנאַלע אָפּמאַכען ה' טאַרנאָווסקי און דעם סעקרעטאַר פון דער דעלעגאַציע ה' פערקאָווסקי בעזוכט אין האָטעל „צענטראַל" דעם ליטווישען פּרעמיער וואַלדעמאַראַס.

ס'איז פאָרגעקומען די ווייטערדיגע זיצונג פון דער ספּעציעלער קאָמיסיע וואָס איז געשאַפען געוואָרען שבת פאַר שטרייט-ענינים.

מ'רעכענט אַז דער ווייטערדיגער גורל פון דער קאָנפערענץ איז אָפּהענגיג פון דער האָזיגער זיצונג

קעניגסבערג, 5. (אַטע). מיניסטער זאַלעסקי האָט נעכטען צוזאַמענגערופען אַ קאָנפערענץ פון פּרעסע-פאָרשטעהער, וואו ער האָט אינפאָרמירט וועגען דער שטעלונג פון פוילען צו די וויכטיגסטע פראַגען וואָס האָבען אַ שיכות צו די אונטערהאַנדלונגען פון פוילען און ליטא.

וועגען דער פראַגע פון דירעקטער קאָמוניקאַציע צווישען פוילען און ליטא האָט מיניסטער זאַלעסקי ערקלערט, אַז ביי שליסען אַ באַהן-קאָנווענץ וואָלט געמוזט צוגעגעבען ווערען אַ דעקלאַראַציע, אַז די באַהן-קאָנווענץ האָט נישט קיין שום שיכות צו די איבריגע שטרייט-פראַגען. דערמיט האָט מיניסטער זאַלעסקי געמיינט אָפּצוּוועגדען די טענה פון ליטע אַז אַ קאָמוניקאַציע-אָפּמאַך וואָלט געהייסען, אַז ליטע זאָגט זיך אָפּ פון איהרע רעכט אויף ווילנע.

אויף דער פראַגע, צי וואָלט נישט מעגליך געווען צו שליסען אַ זיכערהייטס-אָפּמאַך צווישען פוילען און ליטע, האָט מינ. זאַלעסקי געענטפערט, אַז פוילען און ליטע האָבען צוזאַמען אונטערגעשריבען דעם קעלאָג-פּאַקט, נאָכאַמאָל אונטערשרייבען אַ זיכערהייטס-אָפּמאַך וואָלט געהייסען איבערחזרן דאָס איינענע, וואָס איז שוין פאַרהאַן אין קעלאָג-פּאַקט.

בנוגע די קלאַגען, וואָס קורסירען אין ליטע, אַז פוילען האָט ברעה געגעבען ווילנע אויטאָנאָמיע האָט מינ. זאַלעסקי ערקלערט, אַז ביז איצט איז נאָך די פראַגע אין פוילען נישט בעטראַכט געוואָרען און די ליטווישע דעלעגאַציע האָט נאָך דעם ענין נישט בעריהרט.

אויפ'ן פאַל, ווען די איצטיגע אונטערהאַנדלונגען צווישען פוילען און ליטע זאָלען נישט ברענגען צו קיין רעזולטאַט, האָט מינ. זאַלעסקי צום סוף ערקלערט, וועלען מיר זיך ווענדען צו דער פעלקערלינע מיט דער בקשה אַרויסצושיקען אַ קאָמיסיע פון עקספּערטען, וועלכע זאָל אונפּאַרטייאיש ערלעדיגען די ענינים, צוליב וועלכע ביידע צדדים האָבען נישט געקענט קומען צו אַ פערשטענדיגונג.

קאָוונע, 5. (אַטע). די אַכט-שעה'דיגע בעראַטונג פון די פיהרער פון די דעלעגאַציעס מיט די זאַכקענער האָט דערווייל נישט געגעבען קיין שום רעזולטאַט. וואַלדעמאַראַס האָט געהאַלטען לאַנגע רעדעס, אין וועלכע ער האָט אויסגעמיטען זאַכליך צו בעהאַנדלען די שטרייט-פראַגען. וואַלדעמאַראַס האַלט, אַז ער קאָן נישט אונטערשרייבען אַזאַ אָפּמאַך, וועלכער זאָל שאַפען אַ פאַרשטעלונג, אַז ד ישטרייט-פראַגען צווישען פוילען און ליטע זענען ערלעדיגט.

ענטשולדיגונג.

איך בעט ענטשולדיגונג ביים האַנדווערקער-פעראיין, אָגראָדאָווע 9, סעקציע לעמבערגער שניידער, פאַר אַרבייטען בעת דעם לעצטען שטרייק.

איך פערזיכער, אַז אַזעלכעס וועט מעהר נישט פאָרקומען.

משה טענצער, אַלעקסאַנדריסקע 25

לעמבערגער שניידער. 2298

היטעל = מאַכער = סעקציע

ביים צענטר. יוד. האַנדווערקער פערבאַנד אין לאָדז פּאָלודניאָווע 4.

היינט 8 אוו. קומט פאַר

א פאך = פערזאמלונג

וועגען זעהר וויכטיגע פראַגען. אַלע ווערען געבעטען צו קומען פּינקטליך.

וואַליזען = מאַכער = סעקציע

ביים צענטר. יוד. האַנדווערקער פערבאַנד אין לאָדז פּאָלודניאָווע 4.

היינט 8 אוו. קומט פאַר

א פאך = פערזאמלונג

וועגען זעהר וויכטיגע פראַגען. אַלע ווערען געבעטען צו קומען פּינקטליך.

Dr.

J. POLAKOW

קינדער-קראַנקהייטען

קאָנסטאַנטינער 37a

טעל. 39-75.

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע אויף נייערס מאַרק (פּעטריקאָווער 294) פון 2 ביז 3½ נאָכמ. און דערוואַקסענע פון 3½—5 נאָכמ.

אַן אַנשטענדיגע פרוי זוכט 2 מיידלעך צו שלאָפען. קילינסקי 132 וואוינונג 7. 1622

אחרי מחלה כבדה וממושכה גוע ויאסף אל עמיו בעלי היקר, אבינו, חותננו, זקננו, אחינו, דודנו

נ. ע. משה מנחם מענדעל ב"ר גרשון ז"ל

ליכטענשטיין

בשנת 68 לימי חייו.

ההלויה תהיה היום, יום ג', כ"ג לחודש מרחשון תרפ"ט לפ"ק מבית האבל רחוב ווסכאָדניאַ 50 בשעה 1 אחרי הצהרים.

משפחתו המתאבלת.

געעפנעט די קרן-היסוד-קאנפערענץ.

דעלעגאטען פון 442 שטעט. -- בעגריסונגען פון הויכע מלוכה-לייט.

וואַרשאַ, 5 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט 8 אין אָוונט האָט זיך געעפנעט די קאָנפערענץ פון קרן-היסוד אין פוילען. ס'זענען געקומען דעלעגאַטען פון 442 שטעט, פאָרשטעהער פון אינערן- און או סערן-מיניסטעריום, דער ענגלישער קאָנסול און פיל פערטרעטער פון דער פּאָליטישער און דיפּלאָמאַטישער וועלט.

די קאָנפערענץ האָט געעפנעט דעפּ. פאַרבשטיין. ס'זענען אָנגעקומען זעהר פיל בעגריסונגען פון לאַנד און פון אויסלאַנד. ביאַליק, ווייצמאַן, אוסישקין, סאָקאָלאָוו, ש. אַש, לאָרד באַלפור א. אַ.

נחום סאָקאָלאָוו בעדויערט וואָס ער קען פערזענליך נישט אנטיילנעהמען אין דער קאָנפערענץ בפרט, וואָס זי קומט פאָר אין זיין ליבער שטאָט וואַרשאָ.

שלום אַש שאַצט אָפּ די שענסטע מאַניפעסטאַציע פון פוילישען יודענטום און האָפט, אַז די אַקציע וועט געלונגען.

לאָרד באַלפור האַלט, אַז ס'איז אַ גליקליכער אויסוואַהל פון דיכטער יפה אלס אָנפיהרער פון דער אַקציע, וועלכע וועט זיך קרוינען מיט אַ זיכערען ערפאָלג.

קאָלאָנעל וועדזשיאוד אונטערשטרייכט די בעסערונג, וואָס איז איינגעטראָטען אין דער בעציהונג מצד ענגלאַנד צו די עניגים פון א"י.

לאָרד מעלטשעט ציטירט אַ זאַץ פון דער קאָמיסיע פאַר דער יודישער אַגענץ, וואו ער איז אויך געוועזן אַ מיטגליד מיט'ן אַפּעל צום אַלוועלטליכען יודענטום, אַז עס זאָל פערשטאַרקען די טעטיגקייט פאַר'ן אויפבוי פון א"י.

ווייטער זענען אָנגעקומען בעגריסונגען פון סענאַטאָר גאַדאַר, דעם פאָרזיצער פון פראַנצויזישען פּראָ-פּאַלעסטינאַ-קאָמיטעט, מיניסטער העריאָ פון דער א"י כנסת ישראל, ועד לאומי, גראַף בערנסדאָרף, גענעראַל דידס, תל-אביב'ער שטאָטראַט און פיל פיל אַנדערע.

דיכטער יפה האָט דאַן געהאַלטען אַ גרויסע רעדע אין העברעאיש. ער האָט געדאַנקט דעם מלוכה-פּרעזידענט פאַר זיין פריינדליכער בעציהונג די פוילישע רעגירונג און די פאָלקס-פערטרעטער.

די טעג — האָט געזאָגט ל. יפה — פאַלט אויס דער 10-יאָהריגער יובל פון פוילען'ס אומאָפּהענגיגקייט. קיינער קען נישט אַזוי גוט, ווי מיר, אָפּשאַצען און פערשטעהן די געפיהלען, וואָס בעהערשען דאָס פוילישע פאָלק, וועלכעס האָט דערגרייכט זיין פרייהייט. מיר ווינשען, אַז די פוילישע מלוכה זאָל וואַקסען און זיך ענטוויקלען צום וואויל פון אַלע איהרע איינוואוינער (אָוואַציע).

די רעדע, וועלכע איז שפּעטער איבערגעזעצט געוואָרען דורך ד"ר מ. הינדעס אויף פויליש.

וועגען דער אויפנאַהמע פון דיכטער יפה

ביים מלוכה-פרעזידענט.

וואַרשא, 5 (י.ט.אַ. טעלעגראַפיש) די אויפנאַהמע פון דיכטער יפה דורכ'ן מלוכה-פרעזידענט וועלכע איז פאָרגעקומען דעם 2 נאָוועמבער האָט ווי מיר האָבען שוין געשריבען געדויערט אַ האַלבע שעה. דיכטער ל. יפה האָט אינפאָרמירט דעם מלוכה-פרעזידענט וועגען דעם אויפבוי ווערק אין פּאַלעסטינאַ און די פּערספּעקטיווען וועגען דעם נייעם לעבען, וואָס ווערט דאָרט געבויט און וועגען דער קולטור, וואָס דער ציוניזם פערשפּרייט נישט נאָר צווישען דער יודישער נאָר אויך צווישען דער אַראַבישער בעפעלקערונג.

ה' יפה האָט אויך אינפאָרמירט דעם מלוכה-פרעזידענט וועגען דער טעטיגקייט פון די פוילישע יודען אין פּאַלעסטינאַ; ער האָט אויך אינפאָרמירט וועגען דער טעטיגקייט פון די פּראָ-פּאַלעסטינער קאָמיטעטען אין די פערשידענע לענדער פון אייראָפּע. דער מלוכה-פרעזידענט האָט אַרויסגעוויזען פיל פעראינטערעסירונג פאַר דער קולטורעלער טעטיגקייט און אונטערגעשטראָכען וואָס פאַר אַ בעדייטונג ס'וואָלט געקענט האָבען די יודישע קאָלאָניזאַציע פון פּאַלעסטינאַ אויף די אַרומיגע לענדער און וואָס אַ השפּעה זי וואָלט געקענט האָבען. דער געשפרעך איז געווען זעהר אַ פריינדליכער.

די צאָהל יודען אין רומעניען.

בוקארעשט, (י.ט.א.) לויט'ן אָפיציעלען רומעניש ען אָרגאַן „עקאָנאָמישע און סטאַטיסטישע אַנאַלען", וואָס זענען איצט פערעפענטליכט געוואָרען, איז דער נאַציאָנאַלער צוזאַמענשטעל פון דער בעפעלקערונג פון רומעניען אין יאָהר 1923 געוועזן פאָלגענדער: רומענער – 13,062,806 (75,7 פּראָצענט), אונגאַרן -- 1,412,742 (8,2 פּראָצענט), דייטשען – 717,683 (4,2 פּראָצענט), יודען – 1,093,191 (6,3 פּראָצענט), רוטענער, רוסען, בולגאַרען, סערבען א. א. 981,844 (5,6 פּראָצענט.

פאָרבערייטונגען צו גרויסע יודישע ספּאָרט-פייערונגען

פּסח-צייט אין ארץ-ישראל.

ירושלים. (י.ט.אַ.) אויף פּסח-צייט ווערען צוגעגרייט אין ארץ-ישראל גרויסע ספּאָרט-פייערונגען אין וועלכע עס וועלען זיך בעטייליגען די מכבי-פעראיינען אין ארץ-ישראל, סיריען און עגיפּטען. די ספּאָרט-פייערונגען וועלען פאָרקומען אונטער'ן פּראָטעקטאָראַט פון לאָרד מעלטשעט. צום ערשטען מאָל וועלען אין ארץ-ישראל פאָרקומען רעגאַטען אויפ'ן ים-כנרת.

דער 30-יעהריגער יוביליי

פון יודישען ספּאָרט-קלוב „בר-כוכבא" אין בערלין.

בערלין, (י.ט.אַ.) די טעג האָט דער יודישער ספּאָרט-קלוב „בר-כוכבא" אין בערלין געפייערט דעם יוביליי פון זיין 30-יעהריגער עקזיסטענץ. דער דאָזיגער ספּאָרט-קלוב צעהלט אין איצטיגען מאָמענט ביז 1300 מיטגלידער און געהערט צו די גרעסטע יודישע ספּאָרט-פעראיינען אויף דער וועלט.

אין דער גרויסער יוביליי-פייערונג פון „בר-כוכבא" האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון דער בערלינער יודישער קהלה, פון דער ציוניסטישער פעראייניגונג, און פיל אַנדערע אינסטיטוציעס אין אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבען אָנגעוויזען אויף די גרויסע פערדינסטען פון דעם יודישען ספּאָרט-פעראיין פאַר דער ענטוויקלונג פון דער קערפּערליכער קולטור צווישען יודען. עס זענען אויך אָנגעקומען בעגריסונגען פון אַ רייה דייטשע ספּאָרט-פעראיינען.

דער ראַדיא-טעלעגראַפיסט פון „קראַסין" אַ יוד.

ריגע. (י. ט. א.) אין דער פּרעסע איז אָפּטמאָל דערמאָהנט געוואָרען דער נאָמען פון טעלעגראַפיסט פון אייז-ברעכער „קראַסין", עקשטיין.

ווי עס ווייזט זיך איצט אַרויס, איז זיין נאָמען נישט עקשטיין, נאָר עפּשטיין. אַ יודישער יונגערמאַן, וואָס שטאַמט פון ליבוי. אויף „קראַסין", וועלכער האָט דענסטמאָל נאָך געהייסען „סוויאַטאָגאָר" איז עפּשטיין אויפגענומען געוואָרען נאָך דער באָלשעוויסטישער איבערקעהרעניש. אין יאָהר 1926 איז אויף זיין פאָרשלאַג אויפ'ן „קראַסין" אויפגעשטעלט געוואָרען אַנ'אַנטענע, אַ דאַנק וועלכער „קראַסין" האָט איצט אַזוי לייכט זיך געקענט צונויפרעדען מיט אַלע ראַדיאָ-סטאַציעס. עפּשטיין האָט גענומען אַנ'אַקטיווען אַנטייל אין דער לעצטער עקספּעדיציע צו ראַטעווען די פּאַסאַזשירען פון „איטאַליע". אויך עפּשטיינס פאָטער איז 3 מאָל געפאָהרען מיט עקספּעדיציעס אין אייז-ים, אין יאָהר 1899 1900 און 1901 און האָט בעקומען פיל אויסצייכנונגען.

Dr. med. I. WAJNBERG
CEGIELNIANA 47, tel. 26-62
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען- און הארץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמיטאָג.
צוריקגעקעהרט.

8000 יוד. פליישער-ארבייטער שטרייקען אין ניו-יאָרק.

די ארבייטער פאָדערן אַראָפּלאָזען די אויפגעטריבענע פרייזען פון כשר פלייש.

ניו-יאָרק. (י.ט.אַ.) 8000 יודישע פליישאַרבייטער האָבען פערשטרייקט אין ניו-יאָרק פאָדערנדיג, דאָס די אייגענטימער פון די שעכטהייזער זאָלען אַראָפּלאָזען די אויפגעשרויפטע פרייזען פון כשר פלייש.

די יודישע בעפעלקערונג פון די שטאָטטיילען מאַנהאַטאַן, וויליאַמסבורג און בראָנקס איז פערבליבען אָהן כשר פלייש.

אַ גרויסע שפענדונג

פאַר'ן העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים.

קאפּשטאַדט. (י.ט.אַ.) דער בעקאַנטער פערשטאָרבענער יודישער פילאַנטראָפּ אין קאַפּשטאַדט יודעל שוואַרץ האָט אין זיין צואה פערשריבען דעם העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים אַ גלייכען טייל, ווי יעדע פון זיינע 5 זיהן. נאָך דעם טויט פון זיין פרוי וועט דער ירושלמ'ער אוניווערזיטעט בעקומען 10,000 פונט.

ווידער געשענדעט אַ יודישע שוהל אין בייערן.

בערלין, (י.ט.אַ.) די טעג איז דורך אומבעקאַנטע כוליגאַנעס ווידער געשענדעט געוואָרען די יודישע שוהל אין שטעדטעל האָף אין בייערן. דער וועכטער האָט געשטערט די שענדער אין זייער ארבייט, זיי איז אָבער געלונגען צו ענטלויפען.

Dr. med. St. Heinrich
POMORSKA 10, TEL. 47-67
ספּעצ. פון אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-לאָמפּען-שטראַהלען
צוריקגעקעהרט
נעהמט אָן פון 1–3 נאָכמ. און פון 5–7 אָוונד.

Dr. ROŻANER
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע
Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98.
צוריקגעקעהרט
נעהמט-אָן פון 8–10 און 5–8, פרויען פון 3–4
וואַרטע-זאַל פאַר פרויען

דער ווינטער-סעזאָן פון „BRISTOL" קאַפע-רעסטאָראַן
פעטריקאָווער 30, טעל. 25-91.
איז ערעפענט געוואָרען. ס'איז ספּעציעל אַנגאַזשירט געוואָרען דער בעריהמטער רוסישער ארקעסטער „SŁAWIANKA"
וועלכער וועט אויספיהרען געזאַנגען און פערשידענע ראָמאַנסען.
טעגליך קאָנצערט פון 7.30 ביז 12 אַ זייגער ביינאַכט, שבת און זונטאָג פון 6 אַ זייגער אָוונד ביז 12 אַ זייגער ביינאַכט.
גלייכצייטיג עמפּפעהלט דער אויבענדערמאָהנטער גוט-בעקאַנטער קאַפע-רעסטאָראַן איהרע געשמאַקע שפּייזען.
דער בופעט איז פערזעהען מיט קאַלטע און וואַרימע מאכלים. עמפּפעהלענדיג זיך דעם געעהרטען פובליקום, פערבלייב איך מיט אַכטונג
די פרייזען פון די שפּייזען זענען נישט געהעכערט. אינהאַבער: ה. בערנהיים.

פּימשריפט-ביורא האַכבערג פּאָנסקא 1 טעל. 36-77.
ערלעדיגט אַלע אַרט געריכטליכע- און שטייער אנגעלעגנהייטען און אַלע אַמטען אויך אויף לאָדזער וואָיעוואָדזשטווע, ראַיעל און פּינסטליך.
באַמערקונג: וועגען פערשידענע שטייער-פראַגע נעהם איך פערזענליך אָן צווישען 5–6 נאָכמיטאָג.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה. בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע.
האָט זיך איבערגעצויגען אויף אַנדזשעיאַ 5
נעמט אָן פון 8 – 10 פריה און פון 5–9 אין אָוונד. בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. W. EYCHNER
גינעקאָלאָג-אַקושער
זגערזשער 11.
טעל. 34-72
נעמט אָן פון 6–8 אָוונד.

Dr. med. L. Pikielny
אורָאלאָג
ספּעציעל ארצט פאַר נירען בלאָזען- און האַרן-קראַנק.
NAWROT 8
tel. 19-90
נעמט אָן פון 4 – 7 אוו.

Dr. med. J. HERSZFINKIEL
15 Zawadzka 15, telefon 11-87
קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 8–10 פאַרמיטאָג און פון 3–5 נאָכמיטאָג.

אויף ראַטעס!!!
אויבער-העמדער
און נאַכט-העמדער
פון פּאַפּעלין, זעפיר און אַנדערע שטאָפען
צו בעקומען אין דער ערשטקלאַסיגער פּראַצאָווניע פון
J. WOROBIEJCZYK
41. KILINSKIEGO 41

Dr. DONCHIN
מאַניושקי 1, טעלעפאָן 9-97
ספּעציאַל אַרצט פאַר אויגענקראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט קיין פוילען.
נעמט אָן טעגליך פון 10–1 מיטאָג און פון 4–7 נ.מ.
זונטאַג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

Dr. H. Goldman
POWRÓCIŁ.
8926

הובער — סמיט?

היינט וועלט מען די וואַהל־מענער.

היינט, דעם 6. נאָוועמבער דאַרף ענטשיידעט ווערען די פראַגע, ווער ס'וועט דעם 4. מערץ 1929 פערנעהמען דאָס אָרט אין ווייסען הויז. מיט אַנדערע ווערטער: ווער וועט פערטרעטען דעם איצטיגען אַמעריקאַנישען פּרעזידענט צי דער רעפּובליקאַנער — הובער, צי דער דעמאָקראַט, סמיט?

היינט טרעט צו די אַמעריקאַנישע בעפעלקערונג פאָרמעל צו דעם ערשטען אויסוואַהל, און פאַקטיש צום וועהלען פון דעם קינפטיגען פּרעזידענט פון די פעראייניגטע שטאַטען. איצט ווערען אויסגעקליבען 531 אַזוי־גערופענע „עלעקטאָרס", וועלכע וועלען שפּעטער אַדורכפיהרען דעם ענדגילטיגען אויסוואַהל.

לעת עתה איז נאָך נישט געשעהן אין דער געשיכטע פון די פעראייניגטע שטאַטען, אַז אַן אויסדערוועהלטער רעפּובליקאַנישער „עלעקטאָר" זאָל שטימען פאַר אַ דעמאָקראַטישען קאַנדידאַט. דעריבער וועט מען שוין איצט קאָנען זאָגען מיט דער גאַנצער זיכערקייט, לויט דער פערהעלטעניש פון די אויסגעקליבענע „עלעקטאָרען", ווער ס'וועט זיין פּרעזידענט.

איטליכער שטאַט קלייבט אויס אַזוי פיל „עלעקטאָרען" אויף וויפיל פלעצער ער האָט דאָס רעכט אין רעפּרעזענטאַנטען־הויז און אין סענאַט, וואָס שייך דעם סענאַט זענען די אויסזיכטען פון סענאַט גלייכמעסיגע, מחמת איטליכער פון זיי וועהלט אויס צום וואַשינגטאָנער קאַפּיטאָל צו צוויי סענאַטאָרען, וואָס אין רעזולטאַט גיט עס פון 48 שטאַטען — 96 סענאַטאָרען. אין רעפּרעזענטאַנטען־הויז ווערען די דעפּוטאַטען אויסגעוועהלט, לויט דער צאָהל פון דער בעפעלקערונג אין יעדער שטאַט. איצט זענען דאָ בסך הכל 435 דעפּוטאַטען. צוזאַמען, אַלזאָ, רעפּרעזענטאַנטען און סענאַטאָרען ווערען אויסגעקליבען 531, און איצט דאַרף אויך אַזוי זיין די צאָהל פון די „עלעקטאָרען".

ווען אין אַ געוויסען שטאַט, צב"ש בעקומען די רעפּובליקאַנער אַ מינימאַלע שטייגערונג פון דער צאָהל שטימען, פיהרען זיי דאָך אַ דורך אין דעם דאָזיגען שטאַט אַלע זייערע עלעקטאָרען, נישט איבערלאָזענדיג פאַר דער נישט קיין סך קלענערער דעמאָקראַטישער פּאַרטיי קיין איינעם נישט. אין רעזולטאַט — צוליב דעם נישט גלייכען סכום „עלעקטאָרען" וואָס ווערען אויסגעקליבען דורך בעזונדערע שטאַטען, קאָן געשעהן דער פאַל, אַז דער קאַנדידאַט בעקומט די מעהרהייט שטימען פון דער בעפעלקערונג, אָבער, נישט קוקענדיג דערויף, פאַלט ער אַ דורך. מחמת גרעסערע שטאַטען פיהרען אַ דורך מיט אַ מינימאַלען עודף אָנהענגער פון זיין געגנער.

ס'אַראַ לאַגע איז, אַלזאָ, איצטער?

עס איז קיין ספק נישט, אַז דער עווענטועלער זיג פון די רעפּובליקאַנער וועט נישט זיין אַזאַ דעצידירטער, ווי אין יאָהר 1924, ווען האַרדינג האָט בעקומען ביי דער „פּרע־עלעקציע" 382 שטימען אויף 36 דעמאָקראַטישע „עלעקטאָרען", און אַוודאי נישט מעהר, ווי אין יאָהר 1920, ווען האַרדינג האָט אַוש בעקומען 404 שטימען אויף דער אַלגעמיינער צאָהל פון 531.

לויט די לעצטע ידיעות זענען לעת עתה פאַר הובער'ן דאָ 190 „זיכערע" שטימען, צו וועלכע מ'קאָן צוגעבען 51 „עווענטועלע". צוזאַמען מאַכט עס נאָך נישט אויס דעם מינימום פון 266 שטימען, וואָס דאַרפען דעצידירען אויף דער פערזאַמלונג פון „עלעקטאָרען".

סמיט'ס שאַנסען זענען נאָך קלענערע 102 האָט ער „זיכערע" שטימען, און 101 — „עווענטועלע". אין רעזולטאַט קאָן מען נאָך נישט וויסען, וואָס דער היינטיגער טאָג וועט ברענגען.

פאַר אייראָפּאַ, וואָס איז ביי וואַהלען געוואוינט צו אַ קאַמף פון פּראָגראַמען, און נישט מענשען, זענען די וואַהלען פון אַן'אַמעריקאַנער פּרעזידענט שווער צו פערשטעהן, מחמת עס איז גאַנץ שווער צו דערגרונטעווען דעם גרויסען און פּרינציפּיעלען אונטערשיד צווישען די פּראָגראַמען פון די אַמעריקאַנער רעפּובליקאַנער און דעמאָקראַטען.

דער קאַמף ווערט געפיהרט וועגען אַקטועלע ענינים. אין יאָהר 1920, למשל, האָט ווילסאָן פערשפּילט, מחמת זיין אַנגאַזשירען זיך אין אייראָפּעאישע פראַגען, און אין ווערסאַלער טראַקטאַט. איצט איז סמיט, אַזוי צוזאָגען, אַ „נאַסער", ד. ה. ער שטרעבט אָפּצושאַפען דעם אַלקאָהאָל־פערבאָט אין אַמעריקאַ, וואָס עס פערשאַפט איהם געוויס אַ סך שונאים (פרויען) אָבער — אויך אַ סך אָנהענגער. פון דער אַנדער זייט האָבען די רעפּובליקאַנער געגען זיך די פערמערס, מחמת דעם, וואָס די איצטיגע רעגירונג האָט זיי נישט גענוג אויפמערקזאַם בעהאַנדעלט. לטובת די רעפּובליקאַנער זענען — די אינדוסטריע און די בערזע. סמיט איז אַ קאַטאָליק — האָט ער געגען זיך די פּראָטעסטאַנטישע פּוריטאַנער. ער איז אָבער זעהר פּאָפּולער געוואָרען, אַלס ניו־יאָרקער גובערנאַטאָר — ספּעציעל צווישען דער אַרבייטערשאַפט.

אין רעזולטאַט וויגט זיך די משקלות פון ביידע קאַנדידאַטען, און די „פאַר'ן" און „געגנערס" וועלען היינט זאָגען זייער לעצט וואָרט. ק.

ק.

די גרויסע אמעריקאַנער קאָנפערענץ פון נישט־ציוניסטען.

(אַ בריף פון ניו־יאָרק).

ווי בעקאַנט, איז דאָ אָפּגעהאַלטען געוואָרען די פון לאַנג געפּלאַנטע קאָנפערענץ פון נישט־ציוניסטען. די דאָזיגע קאָנפערענץ האָט אַרויסגערופען גרויס אינטערעס צווישען אַמעריקאַנער יודענטום.

דער גרויסער פערזאַמלונגס־זאַל אין בילטאָמאָר־האָטעל, וואו די קאָנפערענץ איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען, איז געווען פול געפּאַקט. צו דער קאָנפערענץ איז געקומען 400 דעלעגאַטען און לערך 600 געסט. צווישען די דעלעגאַטען האָט מען געזעהן די אָנגעזעהענסטע פערזענליכקייטען פון אַמעריקאַנער יודענטום, ווי אויך פיל איינפלוסרייכע עלעמענטען פון צווישען די רעפאָרם־ראַבינער, ביז נישט לאַנג פערברענטע געגנער פון ציוניזם. די דעלעגאַטען זענען געקומען פון אַלע טיילען פעראייניגטע שטאַטען און קאַנאַדע.

ביים פּרעזידיום זענען געזעסען: לואי מאַרשאַל, לאָרד מעלטשעט, ד"ר לעאָ ק. פרענקעל און פעליקס וואַרבורג.

ד"ר ווייצמאַן, ד"ר שמריהו לעווין, לואי ליפּסקי און אַנדערע ציוניסטישע פערזענליכקייטען, וועלכע זענען געווען אָנוועזענד אויף דער קאָנפערענץ אַלס געסט — האָבען פערנומען אַ פּלאַץ אין אַ לאָזשע.

די עפענונגס־רעדע האָט געהאַלטען לואי מאַרשאַל, וועלכער האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון דער טעטיגקייט פון דער עקספּערטען־קאָמיסיע. פון דעם בעריכט, וואָס איז דורך דער קאָמיסיע פערעפענטליכט געוואָרען, וועגען זייערע רעקאָמענדאַציעס און ספּעציעל וועגען דער אויפגאַבע פון דער קאָנפערענץ.

מאַרשאַל האָט זיך וואַרם אַרויסגעזאָגט פאַר דער עטאַבלירונג פון דער יודישער אַגענץ. אַלע אונטערזוכונגען פון דער קאָמיסיע, האָט ער ערקלערט, האָבען בעוויזען, אַז ארץ־ישראל איז געאייגנט פאַר אַ יודיש היימלאַנד. מען מוז אָבער מאַכען דאָס לאַנד פּאַסיג אויפצונעהמען יודישע איינוואַנדערער. די דאָזיגע אַרבייט מוז געטאָן ווערען נישט דורך אַ טייל פון יודישען פאָלק — די ציוניסטען, נאָר אַלע עלעמענטען דאַרפען טראָגען די לאַסט, ביז־איצט — האָט ער ערקלערט, — האָבען די אָפיציעלע נישט־ציוניסטען, נישט זייענדיג פערבונדען מיט דער ציוניסטישער אַרבייט נישט געהאַט קיין געלעגענהייט צו העלפען. די אַגענטור, וועלכע איז פאָרגעזעהען אין דעם ענגלישען פּאַלעסטינאַ־מאַנדאַט, גיט זיי די דאָזיגע מעגליכקייט — זיך אָפיציעל אָנצושליסען אָן דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. לואי מאַרשאַל האָט דאַן געמאָלען אַ בילד וועגען די נויטען פון ארץ־ישראל און האָט געענדיגט מיט דער ערקלערונג, אַז אַלע מיינונגס־פערשידענהייטען צווישען ציוניסטען און נישט־ציוניסטען קענען אויסגעגליכען און פערגעסען ווערען אין דער געמיינשאַפטליכער אַרבייט, וועלכע דאַרף געטאָן ווערען גלייך, איצט, און אויף אַזאַ גרויסען מאַסשטאַב ווי נאָר מעגליך.

פעליקס וואַרבורג, וועלכער איז געווען דער צווייטער רעדנער, האָט מיט בעגייסטערונג דערצעהלט וועגען זיין בעזוך אין ארץ־ישראל, אַלס מיטגליד פון דער עקספּערטען־קאָמיסיע. „עס איז שווער צו געפינען אַ לאַנד, וואָס מאַכט אייך טאָן אַלין, אָפּגעזעהן, ווי שווער עס זאָל נישט זיין, ווי ארץ־ישראל — האָט ער ערקלערט — גענוג שווייס איז אַריינגעלעגט געוואָרען אין דעם, וואָס איז ביז־איצט אויפגעטאָן געוואָרען, איך פערזענליך בין טיף גערירט ווען איך דערמאָן זיך, ווי דאָך איז געווען דאָס איין, איבער וועלכען די אָרטיגע פּיאָנערען זענען אין אָנפאַנג געגאַנגען, און ווי שיטער איז געווען די לופט, אין וועלכער דער „צעפּעלין" — ווייצמאַן האָט אין אָנפאַנג געמוזט שוועבען".

— די פראַגע ווערט צווישען אונז געשטעלט — האָט וואַרבורג פאָרטגעזעצט, — לוינט עס זיך צו העלפען ארץ־ישראל צו ווערען זעלבסטשטענדיג עקאָנאָמיש. אָדער זאָלען מיר שטעהן פון דער ווייטענס — און קריטיקירען? איך גלויב און איך פיהל — אַז, אויב די אָרגאַניזאַציע (די יודישע אַגענץ) זאָל געגרינדעט ווערען, ווי מאַרשאַל האָט עס אָנגעצייכענט, דאַן וואָלטען מיר געקענט אויפטון פאַר ארץ־ישראל אַזוי פיל, אַמווייניגסטענס, ווי מיר טוען פאַר אַנדערע לענדער: איהר העלפען שטעהן עקאָנאָמיש אויף אייגענע פיס, און אָפּשטעלען צדקה, אַזוי שנעל ווי נאָר מעגליך. איהר, וועלכע האָט געאַרבייט אין דער „דזשאָינט דיסטריבושן קאָמיטע", ווייסט, אַז אַזוי שנעל ווי די אַגענץ וועט עטאַבלירט ווערען, און עס וועט אָפּגעהאַלטען ווערען די ערשטע קאָנפערענץ. וועט מען מעהר נישט וויסען, ווער עס געהערט צו דער פראַקציע און ווער צו דער אַנדערער. עס וועט זיין איין קערפערשאַפט, פעראינטערעסירט נישט אין פּערזאָנען, נאָר אין דער אַרבייט, וואָס ליגט איהר פאָר".

דער דריטער רעדנער איז געווען לאָרד מעלטשעט, וועלכער איז אויפגענומען געוואָרען מיט אומגעהויערע אָוואַציעס און בעגייסטערונג. לאָרד מעלטשעט האָט אָנגעהויבען זיין רעדע מיט אַ הכחשה, אַז ער איז געגנעריש געשטימט אָדער שטימט נישט איין זיך בעטייליגען אין דער יודישער אַגענץ. ער

(ווייטער זעה 6־טע זייט).

דער „בירגער־קריג" אויף דער יודישער גאַס אין לעטלאַנד.

קאָרעספּאָנדענץ פון ריגע צום „נ. פאָלקסבלאַט"

דאָס קליינע לעטלאַנד האָט נאָך ווייט נישט בעוויזען צו פערהיילען די טיפע וואונדען, וועלכע זי האָט בעקומען צוערשט אין דער גרויסער וועלט־מלחמה און שפּעטער בעת דעם בעריהמטען מאַרש פון דעם דייטשען גענעראַל פאָן דער גאָלץ, וועלכער האָט אין יאָהר 1919 צוזאַמען מיט דער אַרמעע פון רוסישען פּאָלקאָווניק בערמאָנט, געוואָלט פערכאַפּען לעטלאַנד און איהר מאַכען פאַר'ן אויסגאַנגס־פּונקט פון די ווייטערדיגע קאַמפען פאַר דער רעסטאַווראַציע פון דער מאָנאַרכיע אין רוסלאַנד.

ביז נאָך גאָר נישט לאַנג צוריק האָט אויף אַ טייל פון דער לעטלענדישער טעריטאָריע געהערשט קריגס־צושטאַנד און ערשט מיט אַ קורצער צייט צוריק האָט מען עס צו דער גרויסער בעפרייאונג פון דער בעפעלקערונג אָפּגעשאַפט.

ס'האָט אָבער נאָך נישט בעוויזען זיך אָפּצוטריקענען די טינט, מיט וועלכער עס איז אונטערגעשריבען געוואָרען די אויבענדערמאָהנטע פעראָרדנונג, און מיר האָבען שוין ווידער אַ „קריגס־צושטאַנד". דאָסמאָל בלויז אויף דער יודישער גאַס.

דער „קריגס־צושטאַנד" איז אַרויסגערופען געוואָרען צוליב'ן בירגער־קריג, וואָס הערשט איצט אויף דער יודישער גאַס אין ריגע און וועמענס פאָלגען עס איז נאָך שווער פאָראויסצוזעהן.

איינענטליך לעבען מיר, לעטלענדישע יודען, איבער פאַר דער לעצטער צייט דעם צווייטען בירגער־קריג. אָנגעהויבען האָט עס זיך בעת דער וואַהל־קאַמפּאַניע פון לעטלענדישען סיים. עס האָבען זיך צוערשט געשלאָגען פּאַרטייען, דערנאָך די קאַנדידאַטען צווישען זיך און לסוף די וועהלער איינער מיט'ן אַנדערען. און נישט נאָר סתם ווילד־פרעמדע מענשען, נאָר טאַטעס מיט זיהן און מענער מיט זייערע פרויען.

נאַטירליך, איז עס אויך נישט דורכגעגאַנגען אָהן קרבנות. איינע פון די אָנגעזעהענסטע פערזענליכקייטען אין לעטלאַנד, אַ ציוניסטישער עסקן, וועמענס נאָמען עס איז בעקאַנט ווייט איבער די גרענעצען פון לעטלאַנד, איז אין ברען פון בירגער־קריג בעגאַנגען אַ „טאַקטישען" פעהלער און ער האָט דערפאַר בעצאָהלט מיט דעם, וואָס מען האָט איהם אויסגעשלאָסען פון דער פּאַרטיי. די אַגודה, וועלכע האָט זייט דער גאַנצער עקזיסטענץ פון לעטלאַנד, אַ דאַנק דער גרויסער פּאָפּולאַריטעט פון איהר לידער, דעם דעפּוטאַט רובין, געהאַט די ממשלה איבער'ן יודישען פּאָליטישען לעבען אין לעטלאַנד, איז אַרויס פון קאַמף בשן ועין און איז שיעור נישט געבליבען איינגאַנצען אָהן אַ פערטרעטער אין סיים.

דאָס איז אָבער נאָר אַ קינדערשפּיל לגבי דעם קאַמף, וועלכער האָט זיך איצט פונאַנדערגעפלאַקערט אויף אַ צווייטען יודישען פראָנט. — אויפ'ן טעאַטער־געביט. דער קאַמף ציהט זיך שוין נישט פון היינט. שוין אַנ'ערך אַ יאָהר צייט איז די לופט אָנגעפילט געווען מיט פּולווער און עס איז גענוג געווען נאָר איין פונק, כדי אַרויסצורופען דעם אויפרייס. און איצט איז עס געשעהען.

דאָס יודישע טעאַטער אין לעטלאַנד בעקומט, ווי בעקאַנט, אַ סובסידיע פון דער מלוכה אין אַ סכום פון אַנ'ערך 10 טויזענד דאָלאַר אַ יאָהר. מיט דער הילף פון דער דאָזיגער סובסידיע איז די יודישע געזעלשאַפטליכקייט אין ריגע צוגעטרעטען בויען „אַ יודיש קינסטלעריש טעאַטער, וועלכעס זאָל ווערען אַ מוסטער נישט נאָר פאַר לעטלאַנד, נאָר אויך פאַר דער איבעריגער יודישער וועלט. מען האָט געגרינדעט אַ טעאַטער־קאָמיטעט, אין וועמעס בעשטאַנד עס זענען אַריין געזעלשאַפטליכע עסקנים, טעאַטער־טוער און סתם יודען גבירים, וועלכע האָבען אַפילו אַ קנאַפען שייכות צו טעאַטער, אָבער קענען אין אַ עת־צרה אויסהעלפען מיט עטליכע דאָלאַר. מען האָט אָנגאַזשירט אַרטיסטען פון פּוילען: דעם בעקאַנטען רעזשיסער מאָרעווסקי און אַפילו אַנ'אַנטרעפּרענער — דעם בעקאַנטען טעאַטער־דירעקטאָר אין ווילנע, קאַרפּינאָוויטש.

אויף דער יודישער גאַס איז געווען שמחה. יודען האָבען ענדליך בעקומען אַנ'אייגענעם קונסט־טעמפּעל. אַלע זענען געווען צופרידען, אַ חוץ איינער, דער אַנטרעפּרענער.

— קונסט איז טאַקע אַ וואוילע זאַך — האָט ער געטענה'ט — אָבער וואָס איז די פּעולה, אַז די קאַסע איז פּוסט און עס איז נישטאָ מיט וואָס צו בעצאָהלען די אַרטיסטען.

האָט ער אַזוי לאַנג איינגעטענה'ט מיט די העררען פון טעאַטער־קאָמיטעט, ביז איהם איז ענדליך געלונגען צו פּועלן, מען זאָל איהם ערלויבען אויף אַ קורצער צייט ברענגען די בעקאַנטע אָפּערעטע־אַרטיסטען שלמה קוטנער, רוד זיידערמאַן און חנה לערנער. פון קיין קונסט איז טאַקע מעהר קיין זכר נישט געבליבען, אָבער דערפאַר האָט דער אַנטרעפּרענער, מיט'ן שטומען הסכם פון טעאַטער־קאָמיטעט, געריבען די הענט פון נחת.

דאָס זעלביגע האָט זיך אויך איבערגעחזרט אין דעם קומענדיגען סעזאָן, מיט דעם חילוק, וואָס דעם ערשטען סעזאָן האָט מען געשפּילט אָפּערעטען בלויז איין חודש און דעם צווייטען האָט מען גלייך פון אָנהויב אָן געשפּילט אָפּערעטען, בראש פון וועלכער עס איז געשטאַנען דער אַרטיסט קוטנער. די אָפּערעטע האָט מען אַ נאָמען געגעבען „מוזיקאַלישע קאָמעדיע", געענדערט די נעמען: אַנשטאָט „בערעלע באָסיאַק" אַ נאָמען געגעבען „שפּיל און לעבען" א. אַז. וו. און מען האָט אָנגעהויבען מאַכען גאָלדענע געשעפטען.

אַ טייל פון דער געזעלשאַפט האָט אָבער אָנגעהויבען פּראָטעסטירען: סטייטש, אָט צוליב דעם האָט עס געלוינט אויסצוקעמפען טעאַטער־סובסידיעס. גרינדען טעאַטער־קאָמיטעטען וכדומה, כדי פון דאָס ניי צו קולטיווירען די אָפּערעטע, מעג עס זיין אַפילו אונטער'ן נאָמען „מוזיקאַלישע קאָמעדיע". די אָפּאָזיציע איז אַלץ געשטיגען. די „רעוואָלוציאָנירענדע" מאַסע אין דער טעאַטער־געזעלשאַפט איז געוואַקסען און זי האָט ענדליך מנצח געווען: אויפ'ן היינטיגען סעזאָן האָט די אַנטרעפּריזע איבערגענומען דער טעאַטער־קאָמיטעט אַליין און די אָפּערעטע־אַרטיסטען האָט מען ערקלערט, אַז זיי ווערען אויף להבא נישט אָנגאַזשירט.

געהערט האָט מען אַפילו, אַז די אַרטיסטען פון דער אָפּערעטע וועלען אין ריגע פּראָבירען גרינדען אַנ'אייגענעם טעאַטער, אָבער אַזוי ווי דערצו איז נויטיג אַנ'ערלויבניש פון יודישען בילדונגס־דעפּאַרטאַמענט, האָט מען זיך בערוהיגט. די אַרטיסטען זענען אויך אינגיכען אָפּגעפאָהרען פון ריגע און דער טעאַטער־קאָמיטעט האָט זיך אָנגעהויבען גרייטען צום היי־יעהריגען סעזאָן.

געעפענט האָט מען דעם סעזאָן מיט שלום אַש'ס „קדוש השם", צו וועלכען צוועק מען האָט אַראָפּגעבראַכט פון וואַרשאַ דעם אינסצעניזאַטאָר פון דער פּיעסע דר. ווייכערט, דעם קינסטלער ווינטרויב און דעם קאָמפּאָזיטאָר הענעך קאָן (פון לאָדז) די קולטורעלע יודישע ריגע האָט געפייערט אַ נצחון.

אין דער צייט, וואָס אויף דעם פראָנט איז מען געווען פערנומען מיט פייערען דעם נצחון, איז דער שונא אויך נישט געשלאָפען. קורץ פאַר כל־נדרי, ווען יודען האָבען זיך געאיילט אין די שוהלען, זענען אויף די ריגער גאַסען ווי פון אונטער דער ערד אויסגעוואַקסען די אַרטיסטען פון דער געוועזענער אָפּערעטע־טרופּע, בראש מיט קוטנערען. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די אַרטיסטען פון דער אָפּערעטע, זענען אַ גאַנצע וואָך געווען בעהאַלטען אין זייערע האָטעל־צימערען און זענען נישט אַרויסגעגאַנגען אויפ'ן גאַס. פאַר דער צייט האָבען זיי זייערע אָנהענגער בעוואָרנט מיט'ן נויטיגען לאָקאַל, מיט אַנ'ערלויבניש צו שפּילען און ערשט דעמאָלט האָבען זיי בעשלאָסען צו פערלאָזען זייער בעהעלטניש און זיך ווייזען אין דער עפענטליכקייט.

אין די קרייזען פון טעאַטער־קאָמיטעט איז געוואָרען אַ בהלה און נישט לאַנג קלערענדיג איז מען אום יום־כפור אַוועק צום מיניסטער און געבעטען אַנולירען די וויזעס און אַרויסשיקען די אַרטיסטען פון לעטלאַנד.

עס איז געווען אַ בזיון צו לייענען אויף מאָרגען אין דער פּרעסע, ווי אַזוי דער מיניסטער האָט געהאַלטען אַ לעקציע פאַר די יודישע געזעלשאַפטליכע עסקנים און איינגעטענה'ט מיט זיי, אַז מיט אַזעלכע מיטלען קעמפט מען נישט פאַר אַ קולטור־

(ווייטער זעה 7־טע זייט).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבן

נייער פאלקסבלאט

6 דינסטאג — כג מרחשון תרפ"ט

נאוועמבער
זון-אויפגאנג 6.40
זון-אונטערגאנג 4.03

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1908.

היינט דארפען זיך רעגיסטרירען אלע געבוירענע אין 1908 י. וועלכע וואוינען אין 8. פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען:

A. B. C. D. E. F. G.

די רעגיסטראציע קומט פאר אין לאקאל פון מיליטעריש-פאליציייאישען ביוראָ ביים מאגיסטראט (פיעטרקאווער 212) און קומט פאר פון 8.15 ביז 1 א זייגער בייטאג.

קאנטראל-פערזאמלונגען פאר רעזערוויסטען.

(—) אויף נאווא-טארגאווא 18 דארפען זיך היינט מעלדען די געבוירענע אין 1900, וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 2. 3. 5. 8. 9. און 11 פאליציי-קאמיסאריאט און זייערע נעמען הויבען זיך אן אויף T. U. Z.

מארגען — W.

אויף קאנסטאנטינער 62 דארפען זיך היינט מעלדען די געבוירענע אין י. 1903, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2. 3. 5. 8. 9. און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען אויף די בוכשטאבען W.

מארגען — פון 1888 י. אויף A. B.

(—) היינט דארפן זיך שטעלען אויף לעשנא 9, די רעזערוויסטען פון 1888 י. וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1-טען קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף

A. B. C. D. E. F. G. H.

מארגען — 1. קאמיסאריאט

I. J. K. L. Ł. M. N. O.

אויף נאווא-צעגעלניאנא 51, דארפען זיך מעלדען די רעזערוויסטען פון 1900 י., וואס וואוינען אין 14-טען פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף

P. R. S. T. U. W. Z. Ż.

מארגען — פון 1901 י. פון 1. 4. און 7. קאמיסאריאט אויף אלע בוכשטאבען.

וועגען הכנסה-שטייער.

(2) ווי בעקאנט האבען זיך די פאבריקאנטען און סוחרים-פעראיינען מיט א צייט צוריק געווענדעט צום פינאנץ-מיניסטעריום וועגען פונאנדערלעגען דעם הכנסה-שטייער, וואס דארף איינגעצאהלט ווערען ביז'ן 1-טען נאוועמבער אויף ראטעס אהן ציגזען.

ביז איצט איז קיין שום ענטפער אויף די ווענדונגען נישט געקומען און די שטייער-אמטען זענען שוין צוגעטרעטען צודורכצופיהרען עקזעקוציעס פאר הכנסה-שטייער. מ'דארף אבער געדענקען, אז די צאהלער האבען נאך צייט איינצוצאהלען דעם הכנסה-שטייער אהן שטראף ביז'ן 14-טען ה. ח.

ווער ס'וויל, אז מ'זאל איהם פונאנדערלעגען דעם הכנסה-שטייער אויף ראטעס מוז אינדיווידועל אפגעבען א ביטע אין שטייער-אמט און אין דער ביטע שרייבען וועגען רעכענען נאר 1 פראצענט שטראף.

ביי די מלחמה-אינוואלידען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס עס האבען זיך אין איניגע צייטונגען בעוויזען מעלדונגען, אז אין פעראיין פון די מלחמה-אינוואלידען פערקויפט מען פעהנער צו בעצירען די שטאט אין טאג פון 10-יעהריגען יוביליי פון פוילענס בעפרייאונג, בעטען די מלחמה-אינוואלידען מיטצוטיילען, אז דער פעראיין פערקויפט נישט, פערמאגט נישט און וועט נישט פערקויפען קיין שום אזעלכע פעהנער.

וו. י. ז. א.

מ רגען 9 אווענד וועט אין וו.י.ז.א. פארקומען דער מיטוואך-טיי-אווענט, אויף וועלכען ד"ר עלענבערג וועט האלטען א פארלעזונג וועגען דער „יודישער אגענץ".

אונטערהאנדלונגען וועגען ליקווידירען דעם שטרייק פון די פליישער-ארבייטער

שוחטים האבען נעכטען נישט געשחט'ען. — שטיצע פאר די שטרייקענדע פליישער-ארבייטער. ווארשא, לובלין און ווילנא ארגאניזירען א קאנפערענץ וועגען הילף פאר די שט־ייקע־דע. — קהלה-פרעזעס מינצבערג אינטערווענירט.

היינט דעצידירענדע קאנפערענץ וועגען ליקווידירען דעם שטרייק.

דער לאדזשער פליישער־פעראיין געהערט צו דער צענטראלע פון די רערנעהרונגס־פעראיינען אין ווארשא. נעכטען האט דער פליישער־פעראיין בעקומען א מיטיילונג פון דער צענטראלע אז צו די 6000 זל., וועלכע די צענטראלע האט שוין ארויסגעשיקט פאר די שטרייקענדע פליישער־ארבייטער, ווערט נאך ארויסגעשיקט 3000 זלאטעס.

אויך די ווילנער און לובלינער פליישער־פעראיינען האבען אונטערגענומען א הילפס־אקציע פאר די לאדזשער שטרייקענדע פליישער־ארבייטער.

די צענטראלע פון די רערנעהרונגס־פעראיינען האט אויך מארגען אויך צוזאמענגערופען א קאנפערענץ פון אלע פעראיינען אין ווארשא. די צענטראלע האט ערקלערט, אז דער סכסוך אין לאדז טראגט נישט דעם כאראקטער פון א ריינער לוין־אקציע. די עקשנותדיגע שטעלונג פון די הורטאווניקעס קצבים איז נישט א פועל יוצא פון דעם, וואס זיי ווילען נישט העכערען די לוינען פון ארבייטער, נאר ווייל זיי שטרעבען צוצוברעכען דעם ארבייטער־ארטעל.

דער לאדזשער פליישער־ארטעל איז דער ערשטער און דער עלטסטער צווישען די ארבייטער־פעראייניגונגען. די סכנה, וואס דראהט דעם ארטעל איז א סכנה פאר אלע פעראייניגונגען. די קאנפערענץ מוז, אלוא, בעשליסען א סאלידאר־אקציע, כדי צו הילף צו קומען די לאדזשער פליישער־ארבייטער.

* * *

אין סכסוך צווישען די קצבים מיט די פליישער־ארבייטער האלטען די שוחטים מיט די שטרייקענדע ארבייטער. און שוין אין אנהויב פונ'ם סכסוך האבען די שוחטים זיך אפגעזאגט צו שעכטען. מען האט זיי אבער געצווינגען מיט פאליציי צ וקומען אין די שעכט־הייזער.

נעכטען זענען די שוחטים נעפאלען אויף פאלגענדען איינפאל: א גרויסע טייל פון זיי זענען אוועק פון דער היים, געבליבען אין דער היים זענען נאר א פאר קראנקע און עטליכע אזעלכע, וועלכע האבען געוואוסט, אז מען וועט זיי צו דער ארבייט נישט צווינגען. ווען די קצבים זענען מיט פאליציי געקומען נעהמען די שוחטים אין די שעכט־הייזער, האבען זיי קיינעם נישט געטראפען אין דער היים, די קראנקע האט מען געמאסטען די טעמפעראטור, צו סימולירען זיי נישט קיין קרענק א.ד.גל.

צום סוף איז אין שעכט־הויז נעכטען געווען א כאאס; עס האבען געפעהלט בודק'ערס, און נעשאכטען האבען איניגע נישט־בערופענע, אזוי אז אויך אין הלכות כשרות איז נישט אלץ אין ארדנונג.

צוליב דער געשאפענער לאגע, האט דער ראבינאט זיך געווענדעט צום פרעזעס פון דער קהלה אז ער זאל אינטערווענירען, כדי דער סכסוך זאל ליקווידירט ווערען. דער קהלה־פרעזעס ה' מינצבערג, האט נעהמענדיג אין בעטראכט, דאס פערשארפען זיך פון קאנפליקט און די שלעכטע פאלגען וואס דער רויערענדער שטרייק קען ברענגען, האט בעשלאסען מאכען א פרוב אויסצוגלייכען די צדדים.

געוואלט שיסען א יודישען שענקער.

נעכטען אין אווענד איז צו דער שענק אויף וואווישא 9 צוגעפאהרען א טאקסובקע מיט זעקס פאסאזשירען — 3 פוילישע יונגעלייט און 3 פוילישע פרייליינס. די געסט זענען אריין אין שענק און פערלאנגט שנאפס. די מענער זענען שוין געווען א ביסעל בגילופין און האבען זיך אגב אנגעהויבען טשעפען מיט'ן שענקערם טאכטער. דער שענקער ה' שעפנער, האט די געסט ערקלערט, אז קיין שנאפס האט ער נישט. האבען זיי זיך אנגעהויבען זירלען און איינער פון זיי האט ארויסגעכאפט א רעוואלווער און געוואלט שיסען.

ס'איז ענטשטאנען א טומעל און אינ'ם צימער זענען זיך צונויפגעלאפען די געסט, פון די אנדערע צימערען. די 2 חברים פונ'ם העלד האבען דאן ביי איהם צוגענומען דעם רעוואלווער, ארויסגעלאפען און פערשוואונדען אויפ'ן אויטא.

איינער פון די בעזוכער האט בעמערקט דעם נומער פון אויטא. מ'האט וועגען דעם מיטגעטיילט אין 7 פאליציי־קאמיסאריאט און ס'איז געלונגען אפצוזוכען דעם אויטא. אויף דער פאדערונג פון פאליציי האט דער שאפער אנגעוויזען וואוהין ער האט אפגעפיהרט די פרעהליכע קאמפאניע — אויף לעוואַ קעמאַ נאם 12. פאליציי איז אהין אוועק און האט דארט געפונען די 3 יונגע מיידלעך. פון די יונגעלייט איז שוין קיינער נישט געווען. ווי די מיידלעך גיבען איבער זאל דער „שיסער" זיין אַן־ארטיסט פון פוילישען טעאטער. די פאליציי פיהרט אַנ'אויספארשונג.

—=:§:=—

שוידערליכע באהן־קאטאסטראפעס.

6 פערזאן אומגעקומען אונטער א צוג. — א צוג ארויפגעפאהרען אויף א אויטאבוס. — צושמעטערט וואגאנען פון א צוזאמענשטויס.

צושניטען 6 פערזאן.

(—) נעבען קאלושקי האט עהערנעכטען פאסירט פאלגענדע שוידערהאפטע קאטאסטראפע:

אין אלעקסאנדער הינטער לאדז האט געוואוינט א געוועזער יאן וויאטא. לעצטענס האט וויאטא געקויפט א שטיקעל גרונד הינטער קאליושקי און בעשלאסען זיך דארט אריבערצוציהען.

עהערנעכטען איז ער צוזאמען מיט זיין פרוי און 4 קינדער אוועקגעפאהרען קיין קאלושקי און פון דארט האט ער זיך מיט זיין פאמיליע אויפ'ן צוועט אויף א פוהר און איז אוועקגעפאהרען אין זיין ניי־איינגעקויפטע פערמעגען. בעת ער איז אדורכגעפאהרען אויך א נישט פערמאכטען באהן־דורכפאהר איז פלוצלונג אנגעקומען א צוג, וועלכער איז ארויף אויף דער פוהר און אלע 6 נפשות זענען דער הרגעט געווארען אויפ'ן ארט.

א צוג און א אויטאבוס.

(2) נעכטען, איז קיין לאדז פון קיעלץ אנגעקומען אַנ'אויטאבוס, וועלכער קורסירט צווישען כמיעלניק און בוסק.

מיט דעם אויטאבוס זענען געקומען עטליכע סוחרים, וועלכע האבען איינגעקויפט סחורה אין לאדז און געקליבען זיך אפפאהרען צוריק קיין כמיעלניק.

זעקס א זייגער אין דער פריה, האט דער אויטאבוס, אויפ'ן וועג פון לאדז קיין כמיעלניק, געדארפט איבערפאהרען דעם באהן־וועג אויף דער זשגאווסקא גאס. דער שאפער האט געזעהן אז דער וועג איז פריי, ווייל דער שלאגבאן האט זיך אויפגעהויבען, נאך א מאל־צוג, וועלכער איז נאר וואס אדורכגעפאהרען. דער שאפער איז דרייסט ארויסגעפאהרען אויף די שינעס. אין דעם מאמענט איז פון דער צווייטער זייט אנגעפאהרען א צווייטער צוג. די סיטואציע איז געווען א געפעהרליכע. און נאר א דאנק דער שנעלער אריענטאציע פון דעם שאפער איז אויסגעמיטען געווארען א שרעקליכע קאטאסטראפע. אינגאנצען גלאט איז אבער נישט אפגעגאנגען. דער לאקאמאטיוו פונ'ם צוג האט אנגעקלאפט אין פראנט פונ'ם אויטאבוס און איהם בעשעדיגט. פון די פאסאזשירען זענען דערביי פערוואונדעט געווארען: צוויי פערזאן.

די שולד פאר דער קאטאסטראפע פאלט אין דעם פאל אויף דער באהן־מאכט. פאר דעם שלעכט פונקציאנירענדען שלאגבאן. ווען נישט די גלייכגעוויכט פונ'ם שאפער וואלטען די פאלגען פון דער קאטאסטראפע געקאנט זיין טראגישע.

א צוזאמענשטויס.

(2) נעכטען ביינאכט איז אויף דער באהן־ליניע לאדז—קאליש פארגעקומען א באהן־קאטאסטראפע.

פון דער סטאציע וויניאר, פאר קאליש, איז ארויסגעפאהרען א צוג אין וועג האבען געפלאצט די קלאמערן צווישען די וואגאנען, און עטליכע וואגאנען האבען זיך אפגעשעפעט פונ'ם צוג און געבליבען אין וועג, א האלבער צוג מיט'ן לאקאמאטיוו זענען בשלום אנגעקומען קיין קאליש. דער דיזשורני אין קאליש האט אויפגענומען דעם אנגעקומענעם צוג און נישט בעמערקט, אז עס פעהלען עטליכע וואגאנען. ער האט טעלעפאנירט קיין וויניאר אז דער צוג איז אנגעקומען און דער וועג איז פריי. אין א קורצער צייט ארום האט מען פון וויניאר ארויסגעשיקט א צווייטען צוג קיין קאליש. דער צוג איז אין וועג ארויפגעפאהרען אויף די געבליבענע אויף דער ליניע וואגאנען. צוליב דעם צוזאמענשטויס זענען עטליכע וואגאנען אינגאנצען צושמעטערט געווארען די באהן־ליניע איז אויף דעם שטח געשלאסען געווארען ביז מען האט אפגערייניגט די ליניע פון די צושמעטערטע וואגאנען.

דער שולדיגער אין דער קאטאסטראפע, דער דיזשורני פון דער בעוועגונג אויף דער סטאציע קאליש ווערט צוגעצויגען צו גערעכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

—=:§:=—

די ארבייטער־קאלאניע אין קאראלעוו וואקסט.

בעזוך פון געוו. מיניסטער קלארנער.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט רא זונטאג געוויילט אַנ'אויספלוג פון די ווארשאווער גרויסאינדוסטריעלער בראש מיט'ן געוועזענעם פינאנץ־מיניסטער און איצטיגען פרעזעס פון דער ווארשאווער האנדעלס־קאמער קלארנער. די אינדוסטריעלער האבען בעזוכט די קאלאניע פון די ארבייטער הייזער אין קאראלעוו.

דער פלאץ האט געקאסט 130,000 זל., די לאדזער אינדוסטריעלער האבען דעקלארירט אויף צו בויען די ארבייטער־הייזער א האלבען מיליאן זל. פון וועלכע זיי האבען שוין 400.000 אויסגעגעבען. די רעשט, וואס איז נויטיג אויף אויסצופערטיגען די הייזער זאל אויסבארגען די באנק גאספאדארסטווא קראיאווענא.

אויפ'ן געקויפטען פלאץ זאל אויסגעבויט ווערען 130 הייזער; פון זיי זענען 98 שוין כמעט אויסגעפערטיגט אויף רויה און האבען שוין די עלעקטרישע אינסטאלאציע און קאנאליזאציע. לויט די אויסרעכנונגען זאל א הויז קאסטען 16.000 זל.; דירה־געלדער א חודש זאל בעטרעפען 10 זל. א צימער. ביז'ן אריינציען זיך אין הויז דארף דער ארבייטער איינצאהלען 3.000 זלאטים. ווען ער וועט אויסצאהלען דעם ווערט פונ'ם הויז, וועט ער בעקומען אויף זיין נאמען א היפאטעק.

נאכ'ן בעזוך איז פארגעקומען א באנקעט, אויף וועלכען ס'איז צוו. אנה. ארויסגעטרעטען מיט א רעדע דער געוו. מיניסטער קלארנער, וועלכער האט שטארק געלויבט די איניציאטיוו פון לאדז.

פון די אפטייקען.

(2) היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: פאוולאווסקי (פיעטרקאווער 307), האמבורג, (גלובנא 50), גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 4), סיטקעוויטש (קאפערניק 26), א. כארעמזא (פאמארסקא 10), פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10).

האלט ריין אייערע געוועלבער!

(ב) די שטאטישע סאניטאר־קאמיסיעס האבען בעשטראפט א רייה געוועלבער פאר נישט האלטען ריין זייערע געוועלבער.

ארעסטירט א גנבים=באנדע.

(ב) זייט א געוויסער צייט האט אין לאדז און אין דער אומגעגנד געארבייט א באנדע גנבים, וועלכע האט איהר טעטיגקייט קאנצענטרירט אין די לאדזער קירכעס. פאריגע וואך זענען בענגנבעט געווארען די קירכעס אין ווידזעוו און זשובארדז.

די פאליציי האט אונטערגענומען א ענערגישע אויספארשונג און עס איז געלונגען צו דערגעהן, אז בראש פון דער באנדע שטעהט א געוויסער יוזעף קוביאק, אנ'אלט־בעקאנטער גנב. קוביאק איז ארעסטירט געווארען, אבער בעת מ'האט איהם געפיהרט אין אויספארשונגס־אמט האט זיך איהם איינגעגעבען צו אנטלויפען. דער פאליציאנט איז איהם נאכגעלאפען, אבער אהן ערפאלג.

מ'האט איינגעארדענט א גרויסע אבלאווע, בעת וועלכער קוביאק איז ארעסטירט געווארען צוזאמען מיט זיינם א מיטהעלפער.

קוביאק האט ערקלערט, אז זיין באנדע בעשטעהט פון 9 פערזאן, וועלכע האט אויסגעפיהרט זעהר פיל שטובען־גנבות און די גנבות אין דער ווידזעווער און זשובארדזער קירכעס. די געגנבעטע זאכען האט מען ביי די גנבים צוגענומען און זיי אלע זיצען שוין אין טורמע.

צום יובל פון דער פוילישער אונאפהענגיקייט.

(מ) די אינסטיטוציעס, געזעלשאפטען און פערזאנען, וועלכע ווילען אנטיילנעהמען אין דער גאלא־פארשטעלונג צוליב דעם אונאפהענגיגקייטס־יום־טוב, וועלכע וועט פארקומען שבת אין שטאטישען טעאטער, דארפען זיך מעלדען דינסטאג און מיטוואך צווישען 9 און 1 פארמיטאג. נאך דעם טערמין וועלען קיין בילעטען נישט ארויסגעגעבען ווערען.

דויערענדער שטרייק אין דער ווידזעווער מאנופאקטור.

(2) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט זיך א קליינער טייל פון די שטרייקענדע אין דער ווידזעווער מאנופאקטור שבת געמאלדען צו דער ארבייט. צוליב דעם זענען זיך די איבריגע שטרייקענדע אוועק אין פאבריק כדי צו איבערצייגען די שטרייקברעכער, אז זיי זאלען ווארפען די ארבייט. נאך לענגערע אונטערהאנדלונגען האבען די ארבייטער ערקלערט, אז זיי וועלען צוריק ווארפען די ארבייט. נעכטען האט זיך ווירקליך אין דער פאבריק קיינער נישט געמאלדען או דער שטרייק האט ארומגעכאפט די אמעריקאנישע און עגיפטישע שפרינעריען.

העבר. יוגענד-פעראייניגונג אויפ'ן נאמען פון ד"ר י. נ. שמחוני.

פאריגען שבת איז ביי אונז אין שטאדט פארגעקומען די גרינדונגס־פערזאמלונג פון דער העברעאישער יוגענד־פעראייניגונג.

די פעראייניגונג איז פערבונדען מיט'ן נאמען פון יונג־פערשטארבענעם העברעאישען געלערנטען ד"ר י. נ. שמחוני ז"ל., וועלכער איז אין משך פון א רייהע יאהרען געווען דער אנפיהרער פון דער העברעאישער טעטיגקייט אין אונזער שטאדט.

געשטארבען אונטער דער משא.

(—) דער יודישער 52-יעהריגער ברעגער־ארבייטער נחמן נייבערגער פון טשעמנא 12 האט אפגעטראגען א פעקעל אויף יודישע גאס 24 — ארויפגעהענדיג אויף די טרעפען האט נייבערגער זיך בעקלאגט, אז ס'איז איהם שלעכט און ער איז אומגעפאלען. מ'האט ארויסגערופען די פאגאטאוויע, דער יוד איז אבער שוין געווען טויט. מיט דער לויה בעשעפטיגט זיך „חסד־של־אמת".

א שכור האט געשטאכען א פרוי.

(—) אין צוזאמענהאנג מיט דער נאטיק אין אונזער צייטונג „א מאן שטעכט א פרוי" דערוויסען מיר זיך, אז פרוי ביעלאווסקא איז צופעליג אין גאס נעשטאכען געווארען מיט א מעסער דורך א פערבייגעהענדען שכור, די פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט הילף.

פערוואונדעט ביי דער ארבייט

(2) אין דער פירמע גוראלסקי, (פאמארסקא 40) איז נעכטען פארגעקומען פאלגענדער אומגליקס פאל: דער ארבייטער אראם קראטא (רייטער־גאס 9) איז ביי דער ארבייט אריינגעכאפט געווארען דורכ'ן טראנסמיסיע־פאס און איהם שווער פערוואונדעט. אין א שווערען צושטאנד האט מען דעם אומגליקליכען אפגעפיהרט אין שפיטאל.

פון געריכט.

דעזערציע.

(2) נעכטען האט דאס מיליטערישע קרייז־געריכט בעהאנדעלט דעם פראצעס געגען דעם זעלנער מאריאן רייסקי, וועלכער איז געהען בעשולדיגט אין דעזערציע און אין נישט פאלגען זיין אויבער־מאכט.

אין בעשולדיגונגס־אקט ווערט דערצעהלט, אז רייסקי האט עטליכע מאל פערלאזט די קאמפאניע און האט זיך אויסבעהאלטען צו עטליכע חדשים; ווען מען האט איהם געכאפט, האט ער ערקלערט, אז ער וויל נישט דינען, און ער האט געזידעלט די לייטער פון דער קאמפאניע.

אויך אויפ'ן געריכט האט דער בעשולדיגטער ערקלערט, אז ער האט נישט ברעה צו דינען...

דאס געריכט האט פערמשפט דעם בעשולדיגטען מאריאן רייסקי אויף 3 און א האלבען יאהר טורמע. און אויסשליסען פון מיליטער.

—=:§:=—

פארלעזונג פון דר. וו. פאללעק.

היינט 8 אוונד וועט אין דער פאלקס־אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, פארקומען א פארלעזונג אין דער פוילישער שפראך פון בעקאנטען ליטעראטור־קריטיקער און טעאטער־קענער ד"ר ווילהעלם פאללעק, וועלכער וועט רעפערירען איבער ל. נ. טאלסטאי — צוליב זיין 100־יעהריגען געבורטס־יובילעאום. דער רעפעראט וועט פארקומען אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צעגעלניאנא 4).

דאנערשטאג סמירנאוו'ס קאנצערט אין פילהארמאניע.

דאנערשטאג קומט פאר אין פילהארמאניע א גרויסער קאנצערט מיט'ן אנטייל פון דעם בעריהמטען רוסישען זינגער און הערליכען אינטערפרעטאטאר פון די שענסטע אפערן־אריעס דימיטרי סמירנאוו און מיט דער בעטייליגונג פון פרוי סמירנאווא־מאלצעווא.

אויף דעם דאנערשטאגדיגען קאנצערט וועלען די בעריהמטע קינסטלער אויספיהרען די שענסטע לידער און אריען פון דעם מאדערנעם געזאנג־רעפערטואר.

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספעציאליסט פאר אינערליכע
און נערווען - קראנקהייטען.
נעהמט אן טעגליך פון 5 ביז 7 אוונד

פאלקס=אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.
היינט, דינסטאג, 8 אוונד אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צעגעלנ. 4)
פארלעזונג (אין דער פוילישער שפראך) איבער ל. נ. טאלסטאי (צוליב'ן 100-יעהריגען געבורטס-יובילעאום) פרעלעגענט: ד"ר וו. פאללעק. איינגאנג פריי!
די נאהענטסטע פארלעזונגען:
שבת, ד. 10/11, 5 נאכם. אין דער ציוניסט. ארג.—ד"ר י. פרענקעל: „תולדות השירה העיברית" (3)
" " " 7 אוונד אין „בני-ציון" (רושנאווסקא 7) — ד"ר מ. פעלדמאן: „סוכאטעס פון פאלקס-קראנקהייט"
" " " 8 אוונד אין „האגדה. רקער-קלוב"—ד"ר ע. לעווין: „קליין- און גרויס-אינדוסטריע"

פון יודישען טעאטער.

„חלומות פון ליבע" פיעסע אין 3 אקטען מיט געזאנג און טענץ. רעזשי ל. ראבינאוויטש.

נאך א לענגערע הפסקה איז אין הינען יודישען טעאטער ווידער בענייט געווארען די אפערעטע.

דעם פאריגען פרייטאג איז אין „פילהארמאניע" געשטעלט געווארען צום ערשטען מאל „חלומות פון ליבע". דאס איז אנ'אפערעטע פערבראקט פון כל טוב, וואס נאר עס פערשמעקט איינעם, קאן ער דארט טועם זיין.

עס איז דארט פרעהליך, טרויעריג, הארצרייסענד, קאמיש, לעכערליך און אויך טראגיש; מען טאנצט, מען זינגט, מיט איין ווארט, עס טוט זיך אויף טישען און אויף בענק. און אויב מען וויל, געפינט מען נאר דארט א מוסר השכל אויך:

דער סיפור המעשה איז אזא:

ר' יעקב ריטמאן, א יוד א גביר, א יחסן, א גרויסער עקשן און א ברוטאלער. האלט זיך שטאלץ; קוקט אויף נישט קיין גבירים פון אויבען אראפ, ווער שמועסט נאך ארימע לייט, אדער אפילו בעלי־מלאכות, טארען אין זיינע ד' אמות נישט שטעהן.

פערשטעהט זיך, אז דער שטן האט דוקא אנ'הנאה אזעלכע לייט אפצוטון א שפיצעל און זיי אריינצוברענגען אנ'ארימאן אין דער משפחה אריין. פאסירט טאקע דעם שטאלצען ר' יעקב דאס אומגליק, אז זיין געגראטענער זוהן דוד פערליבט זיך אין אנ'ארימע יתומה מיט'ן נאמען פערעלע. אמת טאקע, פערעלע איז שעהן ווי די זון אין הימעל און גוט ווי א טויב, נאר פאר דעם יחסן ר' יעקב איז זי א פלעק אין דער משפחה — זי איז ארים.

ווי נאר ר' יעקב דערוויסט זיך וועגען דעם פערליבעניש, קערט ער איבער וועלטען, ער שרייט אזוי לאנג ער געוואלדעוועט אזוי לאנג, ביז ער פיהרט אויס דאס זיינעגע, מיט דער הילף פון זיין קראנק ווייב. דוד רייסט איבער מיט פערעלען. עס קאסט ווי ביידען נישט ווייניג געזונד. א קלייניגקייט עפעס, אזא הייסע ליבע געווען צווישען זיי, נאר וואס קאן מען טון, אז דער טיראנישער כאטע לאזט נישט!

פונדעסטוועגען טרייסטען זיך ביידע דערמיט, וואס זיי האבען חתונה, יעדער מיט זיין זיווג.

איז דאך שוין דאכט זיך גוט, הייבט זיך ערשט אן א נייע מעשה. נישט צו וויסען איינער פון צווייטען, וואנדערען ביידע אויס קיין אמעריקא. דוד איז ווייטער רייך און האט שוין א דערוואקסענעם זוהן, נאר פערעלען געהט עס ווייטער נישט גוט. זי איז געבליבען אנ'אלמנה, מיט פרנסה איז אויך נישט געהויבען, איהר דערוואקסענע טאכטער, מערי, געהט ארבייטען אין שאפ און אליין הערט פערעלע נישט אויף צו בענקען נאך דוד'ן.

דארף זיך מאכען, אז מערי זאל אנקומען אין דוד'ס שאפ און עס זאל זיך פערליבען אין איהר נישט קיין אנדערער ווי דוד'ס זוהן. דאס עפעלע פאלט נישט ווייט פון ביימעלע און ווי נאר דוד דערוויסט זיך, אז זיין זוהן האט זיך פערליבט אין אנ'ארים ארבייטס־מיידעל, מאכט ער אויך געוואלדען. ער דארף אבער נישט שרייען לאנג, וויל באלד דערוויסט ער זיך, אז מערי איז פערעלע'ס טאכטער, בעשטעהט ער שוין אויף דעם שידוך. אין איינוועגס בעט ער זיך אויך איבער מיט פערעלען און מען פראוועט א טאפעלטע שמחה.

טאפעלט, זאגט מען, איז שטארקער.

אויף פרעהליך צו מאכען דעם עולם, זענען דא פערהאן אויך צוויי לוסטיגע פארלעך און א שרכן אלס צוגאב. צוליב עפעקט, בעווייזען זיך ציגיינער אויך.

געשפילט איז דאס שטיק געווארען גאר נישט שלעכט.

נאדיא קארעני איז א זעהר סימפאטישע ערשיינונג אויף דער ביהנע, איהר זינגען און האלטונג, רופט ארויס גרויס אויפזעהן. איהר ערשטער ארויסטריט האט ארויסגערופען א פערדינטע בעגייסטערונג צווישען עולם. פערעלע'ס ליידען און פריידען האט קארעני זעהר בולט געבראכט צום אויסדרוק.

ראבינאוויטש (דוד) האט געהאט א שווערע טאפעלטע ראלע פון וועלכע ער האט זיך, מיט זיין פילזייטיגע ארטיסטישע בעגאבונג, זעהר גוט ארויסגעוויקעלט.

באריסאווא שפרודעלט מיט ארטיסטישקייט. איהר צירעלע האט בעלעבט די סצענע מיט פרעהליכקייט און הומאר.

א פיינעם שרכן האט געצייכענט דער יונגער י. קאמפאניעץ (נחום).

פרוי מאכאראווסקא, נערה, האמבורגער, מאכאראווסקי און מאטקאוו האבען פיל מיטגעווירקט צום ערפאלג פון שטיק.

די דעקאראטיווע זייט האט זיך אויסגעצייכענט מיט א סך עפעקטען. פערהאן אויך זעהר הארציגע געזאנגען, לידלעך און קופלעטען, וואס הערען זיך מיט גרויס פערגעניגען.

דער טאלאנטפולער דירינענט ל. זעלמאן האט, ווי מען זעהט, נישט געקארגט קיין מיה וואס שעהנער צו אילוסטרירען דעם געזאנגס־טייל פון דער אפערעטע, וואס עס איז איהם אויך צו זיין לויב — געלונגען.

טעאטער=מענש.

טעלעגראמען.

די היינטיגע סיים-זיצונג.

ווארשא, 5 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דער דינסטאג'דיגער סיים־זיצונג וועט פארקומען די דיסקוסיע איבער'ן בודזשעט, פ.פ.ס. וועלען אריינטראגען זייערע דרינגענדע פארשלאגען און דאס פינאנץ־מיניסטעריום וועט אריינטראגען די שטייער־פארשלאגען, וועגען וועלכע ס'האט גערעדט אין זיין עקספאזע דער פינאנץ־מיניסטער.

די פייערליכע זיצונג לכבוד פוילענס אונאפהענגיגקייט־יובילעאום וועט פארקומען שבת און מיט א רעדע וועט ארויסטרעטען דער סיים־מארשאלעק דאשינסקי.

•

אויפ'ן ארט פון דער סיים־דעפוטאטין פראוס, וועלכע האט רעזיגנירט פון איהר אמט, געהט אריין אין סיים — פרייס. די רעוואלוציאנערע פראקציע בעהויפטעט אז ער וועט זיך אנשליסען צו זיין; דער צ.ק.וו. דאגעגען בעהויפטעט, אז הגם פרייס איז געווען אויפ'ן קאטאוויצער צוזאמענפאהר פון דער „רעוואלוציאנערער פראקציע" וועט ער געהערען צו דער סיים־פראקציע פון פ.פ.ס.

•

די ארויסגעטרעטענע דעפוטאטען יאוואראווסקי, דאווגאראוויטש, גארדעצקי, ניסקי און שטשעפיארסקי האבען מיטגעטיילט דער סיים־קאנצעלאריע, אז זיי טרעטען ארויס פון די סיים־קאמיסיעס וואהין זיי זענען דעלעגירט געווארען דורך דער סיים־פראקציע פון פ.פ.ס.

•

דעפ. סמוליקאווסקי איז ארויסגעטראטען פון פ.פ.ס. און זיך אנגעשלאסען אין יאוואראווסקי'ס גרופע.

ישמעאל דרעהט איבער'ס פעלצל.

ירושלים, 4. ס(פ. טעל.) אין דעם יאהרטאג פון דער באלפור־דעקלאראציע איז אין ירושלים פארגעקומען א פערזאמלונג פון 600 פארשטעהער פון דער מוסולמענישער בעפעלקערונג וועלכע האט פראטעסטירט געגען דעם כלומרשטען שענדיגען מצד יודען פון מוסולמענישע הייליגקייטען.

אויף דער דאזיגער פערזאמלונג זענען אנוועזענד געווען דעלעגאטען פון פאלעסטינא, עבר־הירדן און סיריען. 2

פון מצרים זענען אנגעקומען מיטגעפיהל־דעפעשען.

די פערזאמלונג האט בעשלאסען זיך צו ווענדען צו דער פעלקער־ליגע, און אונטערנעהמען אנ־אקציע אין דער גאנצער מוסולמענישער וועלט, און צו גרינדען א פאנאיסלאמישע געזעלשאפט מיט'ן צוועק צו שיצען די הייליגע ערטער.

Dr. med. J. DYNENSON
קינדער=קראנקהייטען
פאלודניאווא 9, טעלעפאן 23-70.
נעהמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

ד"ר א.ס. טענענבוים
וואלטשאנסקא 4, טעלעפאן 40-25
אינערליכע קראנקהייטען
איז צוריקגעקעהרט.
נעמט אן פון 6 ביז 7 אין אוונד. 2170

LEKARZ DENTYSTA צאהן=ארצט
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 08-31.
היילט גאנץ פערנאכלעסיגטע ציינער און מויל-קראנקהייטען, צאהן-ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציינער
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 7 אוונד.

Dr. med.
BRAUN
וואוינט יעצט
6=טען שערפיען 1
(בענעדיקטא) טעל. 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע
נעמט אן פון 9—11 פריה
און פון 5 ביז 8 אוונד.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al Kościuszki 27
tel. 51-78,
הויט און ווענערישע קראנקהייטען, רענטגען און ליכט-היילאינסט.
נעמט אן פון 4—7 אין אוונד
צוריקגעקעהרט

אל תתהלל ביום מחר!!
כי לא תדע מה ילד יום.
לייג נישט אפ אויף מארגען
נאר, אז די דארפסט ערלעדיגען כאנדאווע זאכען זאלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא
פעטריקאווער 17 דורכגאנג זאכאדניא 52
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאפט געשריבען לויט'ן אוסטאוו אלערליי ביטעס, קלאגזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס צייוולנע אין קארנע אפעלאציעס, אדוואלאניעס, רעקורסען וועגען דירה אין ווגזשאנד-ראזיעמטשי, וועגען פעסער אין קאמיסאריאט-רזשאנדו און אלע פאליציי-בעצירקען, אקטען אינטערציזיעס, אקטע דאראזוויזנעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. ספעציאליסט פון שותפות-אקטען. מיט אכטונג
י. מאנעלא רעכט-קאנסולענט.

מ'וויל נישט ענטפערן...

קווייטלעך פון יודישען ביוראקראטיזם.

„מ'מעג אריינגעהן ?"

אין טיר שטעהט א מאגער, בלאס יודעל, אין א גרויער אפגע־יבענער קאפאטע און צוריסענע האלבע־שיך און אנגוטשעם אויף די פים.

„קומט אריין" — ענטפערט מען איהם פון רעדאקציע.

„איך וויל שטעלען אנ'אנאנס" — הויבט דער יוד אן.

מיר ווייסען שוין וואס עס הייסט „שטעלען אנ'אנאנס" אויפ'ן לשון פון אזא יוד און מען גרייט זיך צו אויסצוהערען א צעטעל פון יודישע צרות.

„מיין ווייב איז געשטארבען צוריק מיט 12 וואכען הויבט אן דער יוד — און דער היים זענען געבליבען צוויי קליינע קינדער, פון 3 און פון 6 יאהר, וויל איך מען זאל די קינדער אנעהמען אין א „אכראנקע" איך בין אנ'ארימאן און קען די קינדער נישט אויסהאלטען".

„מיט וואס בעשעפטיגט איהר זיך ?"

„איך צוטראג אמאל איינלאדונגען אויף א חתונה: קיין סך פעררין איך דערביי נישט, אמאל 2 זלאטעס א טאג"... ענטפערט דער יוד און דערצעהלט ווייטער;

„געה איך און געה, און קיינער וויל מיך נישט הערען. קום איך צו לייביש ראזענבערג עסט ער, קום איך צו הענעך בערגער — ראוועט ער, און אזוי פיהרט מען מיך אפ, און איך חיים שוין נישט צו ווען צו געהן, מען האט געזאגט מען וועט שיקען א קאמיסיע, ווער איך קיין קאמיסיע נישט... די גמינע, זאגט מען, איז א גערער, נו, דארף איך ווערען א גערער חסיד... אז מען קומט אין א קאנטיסאריאט און מען דערלאנגט א בקשה, ענטפערט מען אויך... און וואס זאל איך טון מיט די קליינע קינדער, אז איך קען זיי נישט אויסהאלטען"...

ר' פנחס באכמייער (באלוט, פוצקא 3) דערצעהלט דאס אלץ אין איין טאן, האלב וויינעדיג, און גיט נאך צו: „לאז די וועלט וויסען, אויך די פראווינץ, די פראווינץ לייענט אויך די צייטונג... אז קיינער וויל מיר נישט ענטפערן, זיי האבען מיך נישט אין זין...

איהם: „מיין מאן איז געשטארבען אין פאזנאנסקים שפיטאל, איך וויל בעקומען א טויט־שיין, בין איך איינמאל געווען דא, האט מען מיר געהייסען געהן אין מאגיסטראט, דארט האב איך אבער געדארפט בעצאהלען פאר דעם שיין, האב איך נישט קיין געלד, האט מען מיר געהייסען געהן אהער"...

דער סעקרעטאר זיצט און שרייבט און טוט זיך קיין ריהר נישט.

די יודענע הויבט אן איהר מעשה פונ'ם אנהויב... דער סעקרעטאר הויבט זיך אויף, געהט צי צו אנ'אנדערען טיש, נעהמט עפעס א פאפירעל און קומט צוריק, זעצט זיך ווידער אוועק און פערטיפט זיך אין פאפירל די יודענע, א צובראכענע, א דערשלאגענע הויבט אן ווידער צו בעטען און וויינען: „וואס זאל איך טון ?" — דער סעקרעטאר — ווי א שטיין — קיין ווארט נישט.

אנ'אומגליקליכע יודענע, ביי אזא פאל — א טויט־שיין פונ'ם מאן, פונ'ם טאטען פון איהרע קינדער, פונ'ם איינציגען ברויט־געבער — איז רעדן דעם סעקרעטאר שווער איהר צו ערקלערען, וואס זי דארף טון, וואוהין זי דארף זיך ווענדען? איין פאך מענשליכקייט, דאס מיטלײדס־געפיהל האט איהם געדארפט צווינגען אויסצוהערען די אומגליקליכע און איהר געבען ערקלערונגען.

און, איך האב מיך געווענדעט צו דעם סעקרעטאר: „ס'איז אייך אזוי שווער צו ענטפערען דער יודענע, צו ערקלערען איהר, וואוהין זי דארף זיך ווענדען ?"

אבער אויך מיין ווענדונג איז געבליבען אהן ענטפער.

פון דער פערלעגענהייט האט די יודענע ארויסגעפיהרט דער גמינע־סעקרעטאר ה' נאדעל, צו וועלכע; איך האב מיך געווענדעט און דערצעהלט וועגען דער האנדלונג פון דעם ה' קאהאן ה' נאדעל האט דער אומגליקליכער ערקלערט וואוהין זי דארף זיך ווענדען און זי איז ווייטער געגאנגען קלאפען אין אנדערע סעקרעטארישע פענסטערלעך... אפשר מיט דעם וועלכען ערפאלג.

טאטיאנא פ.

* * *

מענשען, וועלכע בעטען וועגען עפעס זענען אפט מאל נישט גערעכט אין זייערע בעשולדיגונגען, זיי ווילען, אז זייער ענין זאל באלד ערלעדיגט ווערען, זיי זענען אומגעדולדיג, און אויפרריגנלעך, עס פערדריסט זיי, וואס א מענש, א כלל־טוער עסט, ראוועט און פערנעהמט זיך נישט אויסשליסליך מיט זייערע ענינים.

אבער א מערקווירדיגען פאקט פון „נישט וועלען ענטפערען" אין א יודישער אינסטיטוציע האב איך די טעג אליין בייגעוואוינט.

איך בין געווען אין א געוויסען ענין אין ראבינאט צום פענסטערל פונ'ם סעקרעטאר ה' קאהאן איז צוגעקומען א יודענע און געווענדעט זיך צו

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערן, נאז, האלז- און לונגען-קראנקהייטן

קאנסטאנטינער 9. טעלעפאן 27-81.

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7, נעמט אויך אן לעטשעניצע, מארשאלקאווסקע 17 פון 10—11 און פון 2—3

גרויסע אמעריקאנער קאנפערענץ פון נישט ציוניסטען.

(ענדע פון 3־טער זייט).

האט זיך בלויז אויסגעדריקט, — האט ער ערקלערט, — אז פריוואטע אונטערנעהמונגען דארפען האבען פלאץ אין דער עקאנאמישער ענטוויקלונג פון לאנד, פארטווצענדיג, האט ער ערקלערט, אז ער איז געווען א קאבינעט־מיטגליד, בעת ענגלאנד האט ארויסגעגעבען די בעריהמטע באלפור־דעקלאראציע. לארד רושארדוש האט איהם, אין א געשפרעך, דאן געפרעגט פארוואס נישט אלע יודען בענוצען זיך מיט דער געלעגענהייט אויפצובויען ארץ־ישראל לארד מעלטשעט האט פרובירט ערקלערען. לארד רושארדוש'ן די מיינונגס־פערשידענהייטען און גייסטיגע צושפליטערונג צווישען די פערשידענע יודישע שיכטען, אבער לארד רושארדוש, ווי אלע גוים, האט נישט געקענט פערשטעהן דעם אונטערשיד צווישען ציוניסטען און נישט־ציוניסטען. — „איך ארבייט פאר דער גרויסקייט פון דער ענגלישער אימפעריע און פונדעסטוועגען בין איך א וועלט־מאן", האט לארד רושארדוש געענטפערט, אלס ארגומענט, אז מען קאן זיין א גוטער בירגער פון א לאנד און דאך האבען סימפאטיעס צו דער אייגענער נאציאנאליטעט.

לארד מעלטשעט האט געגעבען מאלען א מערקווירדיג ווערטער־בילד פון ארץ־ישראל, פון איהר פערגאנגענהייט, געגענווארט און צוקונפט. דאס לאנד איז פון שטענדיג געווען דער וועג צו די אנדערע לענדער פון נאהענטען מורח, אמאל האט עס געבליהט. ביז־איצט איז עס געווען פערוויסט, צוליב דער דורות־לאנגער טיראנישער הערשאפט פונ'ם מערק. אבער עס בעזיצט די נאטירליכע אייגענשאפטען פאר א ווידער אויפבליהונג. די חלוצים, וועלכע בעארבייטען איצט די ארטיגע פעלדער, און אלע אנדערע יודישע איינוואוינער, בעזיצען אין זיך די זעלבע כאראקטער־שטריכען, ווי די ערשטע אמעריקאנער פיאנערען, וועלכע האבען, קעמפענדיג געגען דעם ווילדען אינדיאנער, עראבערט דעם ווייטען מערב. ער איז געווען אין ארץ־ישראל איינינגע מאל, ער האט געזעהען די מסירות־הנפש, מיט וועלכער די ארטיגע יודען בויען דאס לאנד, „און זיי וועלען עס אויפבויען, אויב מיר וועלען זיי געבען די נויטיגע הילף. די היסטארישע צושטערער פונ'ם הייליגען לאנד נבוכדנצר און די אנדער־ע, וואו זענען זיי איצט ?" — האט לארד מעלטשעט געפרעגט מיט פאטאס" — פערטריקענט אי זייער געביין געווארען פון דער הייסער מורח־זון. די פעלקער, וועלכע האבען החרוב געמאכט ארץ־ישראל זענען אלע אונטערגעגאנגען, אבער דאס יודישע פאלק לעבט, און וועט נאך צוריק ירש'ענען זיין היסטארישן פאטערלאנד".

די רעדע פון לארד מעלטשעט האט אלעמען מיטגעריסען. ביי פיל אנוועזענדע האבען זיך בעוויזען טרעהרען אין די אויגען.

ווען די אפלאדיסמענטען האבען אויפגעהערט, האט גערעדט ד"ר לעא ק. פרענקעל, איבערגעבענדיג די רעזולטאטען פון זיין וויסענשאפטליכען שטודיום פון ארץ־ישראל. ער האט ערקלערט, אז איבער אלעם איז ער א וויסענשאפטס־מאן, וואס קוקט אויף זאכען קאלט און פארשענד, און אז ער האט זיך נישט געלאזט בעאיינפלוסען פון זיינע יודישע געפיהלען. דאס לאנד איז קליין און דער באדען איז נישט איבעראל גוט, — האט ער ערקלערט, — אז דער ציוניזם זאל לייזען דעם פראבלעם פון גאנצע גלות־יודענטום, דאס איז אויסגעשלאסען אבער מיט מאדערנע טעכנישע מעטאדען קאן מען פיל אויפטון, צו מאכען מעגליך פאר פיל יודען זיך בעזעצען אין ארץ־ישראל, און ער איז דערפאר פאר העלפען אין דער אויפבויאונג פונ'ם לאנד.

ריכטער האראס סטויר, פון פילאדעלפיע, האט פארגעשלאגען די רעזאלוציע, וועגען אנגעהמען דעם בעריכט פון דער עקספערטען־קאמיסיע. ער האט ערקלערט, אז די נישט־ציוניסטישע עלעמענטען דארפען פערשטעהן, אז אריינגעהענדיג אין דער אגענץ, פערפליכטען זיי זיך אויטאמאטיש צו העלפען פינאנציעל אין דער אויפבוי־ארבייט אין ארץ־ישראל.

דערמיט האט זיך געענדיגט די ערשטע זיצונג.

צוזאמענגעם זענען פארגעקומען נאך צוויי זיצונגען, אויף וועלכע עס איז פארגעקומען א דיסקוסיע, און עס זענען אנגענומען געווארען רעזאלוציעס.

שפעטער האט גענומען דאס ווארט ד"ר חיים וויצמאן, וועלכער האט בעגריסט די פערזאמעלטע מיט דער ערקלערונג, אז איצט זענען שוין נישטא קיין „נישט־ציוניסטען"..

צום סוף פון דער קאנפערענץ איז אנגענומען געווארען א בעשלוס צו בעפולמעכטיגען לואי מארשאל'ן, ער זאל בעשטימען א קאמיסיע פון זיבען מענשען, וועלכע זאלען מיט זיך פארשטעלען דעם ארגאניזאציע־קאמיטעט, וועלכער זאל אויסקלויבען די נישט־ציוניסטישע אמעריקאנער מיטגלידער פאר דער אגענץ און וועלכער זאל פערהאנדלען מיט דער אלוועלטליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע וועגען דער באלדיגער פונקציאנירונג פון דער אגענץ.

די ארגאנען פון דער „יודישער אגענץ" וועלען בעשטעהן פון א ראט און פון אנ'עקזעקוטיוו־קאמיטעט. דער ראט וועט בעשטעהן פון 150 מיטגלידער, דער עקזעקוטיוו־קאמיטעט פון 20 מיטגלידער. (יט"א).

—=:§:=—

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן און א. קאמפאניעץ.

מיט; אנטייל פון די בעקאנטע פרימאדאנא באריסאווא, ראבינאוויטש און די בעקאנטע ליינגס-ארטיסטין נאדיא קארעני

היינט, דינסטאג, ד. 6־טען, 9 אין אוונד צום 4־טען מאל

„די חלומות פון ליבע"

אין 3 אקטען פון לילין, רעזשיסירט פון ל. ראבינאוויטש.

נייע איינשטודירטע באלעט־טענץ / פערגרעסערטער כאר / נייע קאסטיומען,

25 געזאנגס־נומערן! נייע דעקאראציעס! הערליכע אויסשטאטונג!

ס'נעמט אנטייל (לויט א. ב) פרויען: בעזמאן, באריסאווא, נאדיא קארעני, מאכאראווסקא, נערה, פאדערמאן, קאמפאניעץ. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, מאטקאוו, נייהויז, פאלאנסקי, ישראל קאמפאניעץ, ראבינאוויטש, ראקאוו.

אדמינ.: מ. ארנוואלד. מוזיק. לייטונג: ל. זעלמאן. בילעטען אין פילהארמאניע־קאסע.

דאס יודישע לעבען

אין שפיגעל פון דער רוסישער פרעסע.

די יודישיזירונג פון דעם קאנצעלאריע־סטיל.

איינצייטיג מיט'ן ווירטשאפטליכען אויפבוי אדער איבערבוי פונ'ם יודישען לעבען אין רוסלאנד קומט אויך פאר דער בהדרגה'דיגער אויפבוי אדער איבערבוי אויך פון דער יודישער קולטור.

האט מען זיך איצטער א נעהם געטון פאר דער יודישיזירונג פון דעם שאבלאנעם קאנצעלאריע־נוסח, וואס איז בטבע אזוי געבויט, אז קיין שום בעהאוועטער מענש זאל איהם נישט קענען אייגבייסען, א חוץ די געשווארענע יוריסטען און פראפעסיאנעל'ע ביוראקראטען.

אזוי ווי אבער אין דער מעהרהייט יודישע שטעט און שטעטלעך זענען פעריודישט געווארען די מיליץ, דאס געריכט און אלע אנדערע אדמיניסטראטיוו־רעכטליכע ארגאנען, מוז מען אויך די גאנצע קאנצעלארשטשינע מיט אלע איהרע קאזיאנע פאפירען און פאפירלעך איבערפיהרען אויף יודיש אז קינד און קייט זאל פערשטעהן דעם לשון און וויסען, וואס מען וויל פון איהם.

צו דעם צוועק האט זיך די קיעווער מיליץ געווענדעט צו דער דארטיגער יודישער קאטעדרע די זאל אויסארבייטען פאר דעם יודישען מיליציאנער אין קיעוו א פינקטליכע און קלארע טערמינאלאגיע, ווי אויך בלאנקען־פארמען און פארמולירען אויף יודיש. די יודישע קאטעדרע האט די זאך איבערגעגעבען צום פערוואלטער פון דער פילאלאגישער סעקציע ביי דער קאטעדרע — צו נחום שטיף.

נ. שטיף האט אויסגעארבייט א גאנצע רייה פארמען און פארמולירען, נישט איבערזעצענדיג זיי דירעקט פון אוקראיניש אדער רוסיש, וואו פון דער טערמינאלאגיע האקט נאך עד היום מיט דער אמאליגער קאזנא, נאר האט עס אזוי צעגליווערט און פעריודיש, אז יעטוועדער פשוטער בשר ודם קאן גלייך פערשטעהן וועגען וואס און וועגען וועמען עס האנדעלט זיך.

א יודישער מלוכה־טעאטער אהן פרויען

ביים היינטיגען טאג פונקציאנירען אין סאוויעט־רוסלאנד דריי יודישע מלוכה־טעאטערס: איינער אין מאסקווע (איצטער געפינט ער זיך אויף א טור איבער אויסלאנד), דער צווייטער אין מינסק (ווייס־רוסלאנד) און דער דריטער — אין כארקאוו (אוקראינע).

דער לעצטער איז דער סאמע שוואכסטער און אפגעשטאנענסטער. מ'האלט איהם אין איין איבערבויען און פערשטארקען, אבער יעדער מאל קומט ער ווידער ארויס מיט א פגימה, מיט א דעפעקט וואס שטערט זיין ווייטערדיגע ענטוויקלונג.

אויך היינטיגען מאל איז דער יודיש־אוקראינישער טעאטער ארויס פון דער איבערבויאונג מיט אנ'ארגאנישען חסרון, און ווי עס גיט איבער די כארקאווער „יונגע גווארדיע" פון 31־טען אויגוסט (ארגאן פון די יודישע קאמסאמאלצעס) — וועט דעם טעאטער אויסקומען שפילען אהן פרויען...

„לויט דער בעשטימונג פון דעם 2־טען אלפערבאנדישען קולטור־צוזאמענפאהר, שרייבט די צייטונג, האט מען געדארפט אפפרישען דעם אקטיארען־בעשטאנד, איינלאדען וואס מעהר אקטיארען פון דער נייער ביהנע, אבער דאס איז נישט געווארען אויסגעפיהלט. דער בעשטאנד איז געבליבען דער אלטער, די־זעלבע אקטיארען פון דער אלטער שול, וואס האבען פאר־א־יאהרען געשפילט אין טעאטער, שפילען היינט אויך. נאך א צרה: דער אקטיארען־קאלעקטיוו בעשטעהט דורכאויס פון מענער, אויסער 4—3 אקטריסעס.

„וואס קלערט דא צו טון דער טעאטער ?" — פרעגט די צייטונג – סיידען די מענער וועלען אזוי ווי אין יאפאנישען טעאטער שפילען פרויען־ראלען... אנדערש קומט נישט אויס".

אבער צו וואס דער פערגלייך מיט'ן יאפאנישען טעאטער ?

האבען דען ביי אונז אליין נישט פארגעשטעלט יאהרהונדערטער לאנג ושתי המלכה יודען מיט בערד ?

פונדעסטוועגען האבען די פורים־שפילער, דערצעלט מען, געמאכט געוואלדיגע געשעפטען...

שאמער'ס „אייזערנע פרוי" איז אויפגעשטאנען תחית המתים.

א פנים, אז אין צוזאמענהאנג מיט דעם פרויען־קריזיס אינ'ם יודיש־אוקראינישען מלוכה־טעאטער איז אויפגעשטאנען תחית המתים די „אייזערנע פרוי" פון שאמער'ן און קעהרט איבער וועלטען.

אזוי, יערוצנפאלס, דערצעלט אונז דער „שטערן"־„קראסטישעווער (וואלינער קרייז) שטעטעלדיגער קלוב, דער געוועזענער בית־מדרש, — דערצעהלט די צייטונג – איז געווען פול געפאקט. מען איז געקימען זעהן דאס „נייעסטע" „אויסלענדישע" טעאטער־שטיק „די אייזערנע פרוי".

„אלטע ווייבער האבען געגאסען טייכען טרערען בעת זיי זענען געזעסען אין קלוב און אנגעקוקט די טראגעדיע פון דער „אייזערנער פרוי".

„געשפילט די „אייזערנע פרוי" האבען כלומרשט ארטיסטען־ליבהאבער, וואס זענען געקומען פון ערגעץ צופאהרען.

„די אייזערנע פרוי", ווייזט אויס, שטאמט פון שאמערס ראמאן „אייזערנע פרוי". האט מען זי איצטער צוגעפוצט א ביסעל מיט א „פראלעטארישען אינהאלט". און עס געהט גאנץ גלאט. די גאנצע פראלעטארישקייט פון דער „נייער" שאמער'ס פיעסע בעשטעהט אין דעם, וואס מען האט צוגעשטעפט א פראלעטארישען שדכן. בכלל אבער איז דער שדכן אזוי נויטיג צו דער „אייזערנער פרוי", ווי א פינפטער ראד צו א וואגען.

„נאר מיר זענען מוחל, פערענדיגט די צייטונג, דעם פראלעטארישען שדכן. מיר קאנען אבער בשום אופן נישט מוחל זיין די, וואס ערלויבען אזעלכע ארטיסטען שפייזען דעם עולם מיט אזא מיאוס'ן שונד".

אפשר וואלט דער יודיש־אוקראינישער טעאטער נאציאנאליזירט די „אייזערנער פרוי" פאר זיך, ווייל עס פעהלט איהם, ווי געזאגט, נישט נאר פרויען־פערסאנאל, נאר אויך טאקע — אביסעלע אייזען.

ד. טש.

—=:§:=—

זעקס יאָהר פּערזאָט א יודישע פרוי איהר רייכען מאַן אין פּאַריז.

אין פּאַריזער טריבונאַל געפינען זיך איצט דאָקומענטען וואָס אילוסטרירען אויף א מערקווירדיגען אופן דאָס יודישע פאַמיליען-לעבען אין פּאַריז און ווייזען אָן אויף א שטאַרקען איינבּרוך אין די גוטע יודישע פאַמיליען-זיטען. עס געפינען זיך דאָרט איצט די דאָקומענטען פון א גט-פּראָצעס, וועלכען א רייכער יודישער יובּעליר זעהר בעקאַנט אין די פּאַריזער יודישע יובּעליר - קרייזען, האָט פערפיהרט געגען זיין פרוי, מיט וועלכער ער וואוינט שוין בּאַלד 15 יאָהר און האָט אפילו א דערוואַקסען קינד.

דער יובּעליר אַליין איז איצט אַלט אַנ'ערך 40 יאָהר. די פרוי – בערך 35 יאָהר. מיט 20 יאָהר צוריק איז דער יובּעליר געקומען קיין פּאַריז, זיך געמאַטערט, שווער געאַרבּייט, שפּעקולירט א צייט אויף דער בּערזע, געהאַנדעלט געוואַנדעלט אין פּאַריז. צו די 25 יאָהר האָט ער שוין אפילו פּערמאָגט א ביסעל געלד. ער פלעגט אַריינקומען צו פערשידענע יודישע פאַמיליעס, אָבּער דערהויפּט פלעגט מען איהם טרעפען בּיי א דאַמאָלסט גוט בּעקאַנטען פרומען יודען אין פּאַריז ה' ל.

דעם יונגען יובּעליר איז שטאַרק געפעלען געוואָרען די פרומע, בּעל-הבּתי'שע שטוב און דער עיקר – די טאָכטער פון דעם פרומען יודען. בּיסלעכווייז איז פון דער בּעקאַנטשאַפט געוואָרען א פריינדשאַפט און פון דער פריינדשאַפט א ליבּע.

דער יונגערמאַן האָט חתונה געהאַט מיט דעם מיידעל און מיט נאָך מעהר ענערגיע גענומען זיך צו דער אַרבּייט. ער איז געוועזען זעהר געשיקט און אַרבּייטסזאַם און זיך דערשלאָגען צו א גרויס מיליאָניג פערמעגען און צו א שטאַרקען אָנזעהען אין די פּאַריזער בּערזע-קרייזען.

דאָס פּאָר - פּאָלק האָט געלעבּט גליקליך. זיי האָבּען געהאַט א קינד וואָס איז שוין איצט אַלט 10 יאָהר. דער מאַן האָט זעהר ליבּ געהאַט זיין פרוי, אַלעמאָל געקויפט איהר פיל טייערע בּרילליאַנטער און איז בּכלל געוועזען א געטרייער מאַן.

בּיז מיט א מאָל האָט ער זיך דערוואוּסט פון א שרעקליכען סוד! – זיין ווייבּס סוד! מיט א מאָל, דורך א צופעליגען בּריף האָט ער זיך דערוואוּסט, אַז זיין ווייבּ פערראַט איהם און נישט איין מאָל – נאָר שוין גאַנצע 6 יאָהר ווי זי האָט א געליבּטען, און אַז דער געליבּטער איז נישט קיין אַנדערער ווי זיינער א געוועזענער אַרבּייטער, וועלכער אַרבּייט שוין נישט בּיי איהם פון א 5 יאָהר!

דער רייכער יובּעליר האָט איבּערגענומען א בּריף, וועלכען דער אַרבּייטער האָט געשריבּען צו זיין פרוי. אינ'ם בּריף זענען געווען אָנגעגעבּען אַזעלכע איינצעלהייטען, וואָס האָבּען געמאַכט ציטערען דעם אָבּגענאַרטען מאַן און דערצו איז נאָך צום סוף פון בּריף געווען אָנגעגעבּען די צייט און אָרט פון א ראַנדעוואו.

דער רייכער יובּילער האָט נישט געוואָלט גלויבּען איז ער אַליין אַוועק אויפ'ן אָרט פון דער ראַנדעוואו און ער האָט געהאַט וואָס צו זעהען – זיין פרוי איז געקומען זעהר פּינקטליך און זיך דאָרט בּעגעגענט מיט דעם געליבּטען און בּיידע זענען אַוועק זעהר וואַרים אַרומגענומען אין א דערבּייאיגען האָטעל...

דער מאַן האָט גענומען נאָכפאָרשען. עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די פרוי בּעגעגענט זיך שוין 6 יאָהר מיט איהר געליבּטען.

דער מאַן האָט גלייך איבּערגעגעבּען דעם ענין אַנ'אַדוואָקאַט און געמאַכט די נויטיגע שריט צו בּעקומען א גט.

די פרוי האָט ער מעהר נישט אַריינגעלאָזען אין שטוב. ער האָט איהר פאַרגעלעגט א דריטעל פון זיין פערמעגען און טאַר זיך מיט דעם קינד דאָס איבּעריגע. די פרוי בּעט, וויינט, שיקט מענשען צו איהם און וויל זיך איבּערבּעטען. דער מאַן לאָזט אפילו נישט רעדען וועגען דעם.

איצט איז דער גאַנצער ענין אין די הענד פון א גרויסען יודישען אַדוואָקאַט אין פּאַריז און אין קורצען וועט ער בּעטראַכט ווערען דורכ'ן טריבּונאַל

Dr. med. **H. Lubicz**

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענער-שוואַכע קראַנקהייטען. היילונג מיט קוואַרץ-לאָמפּען (האָ-אויסטאַל)

נעהמט אָן פון 8–10 און פון 5–8 אָוונד.

Dr. med.

R. Robinzon

איננערליכע און קינדער-קראַנקהייטען.

פּעטריקאָווער 10, טעל. 31-86

נעהמט אָן פון 8–$9\frac{1}{2}$ פריה און פון $3\frac{1}{2}$–$4\frac{1}{2}$ נאָכמ.

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט

– און איבּערגעצויגען אויף –

צעגעלניאַנאַ 25, טעל. 26-87

ספּעציעל אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, אַלע אַרט אַנאַליזען. בּעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8–10 פריה, 12–2 נ.מ. און פון 4–8 אָוו.

„אַרט״ זאַכאָדניאַ 43

יודישער קאַמער-טעאַטער

ליטונג: מ. בּראָדערזאָן.

לעצטע 2 טעג!

היינט, דינסטאָג – 1 פאָרשטעלונג: אָנהויבּ 9.30 א זייגער אָוונד

„משיח געהט!״...

1. פּראָלאָג
2. משיח געהט!...
3. קהלת
4. קאָרטען (בּאַלאַדע)
5. שאַ, שטיל
6. שמידען
7. שאָכנע-יאַכנע
8. פּעטש
9. פריילייך מייטעל
10. מ'הוליעט

די קאַסע איז אָפען טעגליך פון 6 אָוונד, שבּת פון 1–5 נאָכמיטאָג און פון 7 אין אָוונד.

הנחה-בּילעטען גילטיג מאָנטאָג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג.

אנאָנס! דאָנערשטאַג, ד. 8 נאָוו. פּרעמיערע פון 10. פּראָגראַם!

דער „בּירגער קריג״ אויף דער יודישער גאַס אין לעטלאַנד.

(ענדע פון 3-טער זייט).

ענין און אַז עס האָט נישט פּאַסירט פאַר דער גאַנצער צייט פון לעטלאַנד'ס עקזיסטענץ, אַז מען זאָל אַרויסשיקען פון לעטלאַנד פערזאָנען, וועלכע זענען נישט בּעגאַנגען קיין שום פערבּרעכען.

די לעקציע האָט אַ פּנים געהאַט אַ קנאַפּע ווירקונג: פון מיניסטער איז מען אַוועקגעגאַנגען צום ריגער מאַגיסטראַט און געבּעטען „אין נאָמען פון דער גאַנצער יודישער בּעפעלקערונג״ צו בּעשטייערען די אָפּערעטע מיט 50 פּראָצענט אין דער האָפנונג, אַז דורך דעם וועט זי בּמילא אַליין שטאַרבּען מיט אַ נאַטירליכען טויט.

דער מאַגיסטראַט האָט זיך אָן דעם פאָרשלאַג אָנגעכאַפּט: מהכי תיתי – פאַרוואָס עפּעס נישט אָנפילען די שטאָטישע קאַסע מיט יודיש געלד, בּפרט נאָך, אַז יודען אַליין פערלאַנגען דאָס. האָט מען נישט געמאַכט קיין לאַנגע שהיות און בּעשטייערט די יודישע אָפּערעטע מיט 50 פּראָצענט.

און פון דאַנען הויבּט זיך אָן די צווייטע סטאַריע פון דעם בּירגער-קאַמף אויף דער יודישער גאַס אין לעטלאַנד. ווי נאָר אין דער פּרעסע האָט זיך בּעוויזען די ידיעה וועגען דער אונטערוועגץ בּיים מיניסטער און אין מאַגיסטראַט, האָבּען זיך געבּילדעט צוויי פיינדליכע לאַגערען. פון איין זייט דער טעאַטער קאָמיטעט און די יודישע אינטעליגענץ פון דער אַנדערער זייט די מאַסען, וועלכע האָבּען זיך געשטעלט אויפ'ן צד פון דער אָפּערעטע ריכטיגער געזאָגט פון קונערען, וועלכער איז אין זייערע אויגען געוואָרען אַ מערטירער, אַ גערויפטער, יודען האָבּען פערגעסען אין זייערע טאָג-טעגליכע ראַגות-פּרנסה און מיט לייבּ און לעבּען זיך געוואָרפען אין קאַמף. מען האָט בּרייט געעפענט די בּייטלען און עס האָט זיך אָנגעהויבּען שיטען געלד פון אַלע זייטען. די לאַגע איז איצט געוואָרען אַזאַ, אַז נישט די אָפּערעטע האַלט בּיים שטאַרבּען, נאָר דער יודישער מלוכה-טעאַטער איז אין סכנה. און אויבּ דאָס טעאַטער זאָל בּאמת אונטערגעהן, וועט דאָס זיין דאָס פערדינסט פון אונזערע כלל-עסקנים, וועלכע זענען אָפּגעריסען פון די בּרייטע מאַסען, פערשטעהען נישט זייערע אינטערעסען און בּעדערפעניסען און האָבּען מעהר פעהיגקייט צו צושטערען איידער אויפצובּויען ממשות'דיגעס. אָנשטאָט זיך צו בּעמיהען אַריינציהען אין ערנסטען טעאַטער די בּרייטע יודישע מאַסען און געבּען זיי אַזעלכע אויפיהרונגען, וועלכע זאָלען זיין פאַר זיי פערשטענדיג איז מען אַזוי ווייט פערקראָכען אויפ'ן וועג פון מאָדערניזם, אַז דער עולם האָט אָנגעהויבּען אייכען פון טעאַטער. עס איז דעריבּער נישט קיין וואונדער, וואָס די אָפּערעטע-פאָרשטעלונגען זאַמלען צונויף אַ גרויסען עולם און דאָס מלוכה-טעאַטער שפּילט אָפט כמעט פאַר די פּוסטע ווענט. די נישט-קולטורעלע קאַמפּס-מיטלען פון טעאַטער-קאָמיטעט האָבּען זיך אַרויסגעוויזען פאַר פאַלש, און זיי האָבּען נאָר געהאָלפען גיסען וואַסער אויף דער מיהל, וועלכע דראָהט צו צופאַלען אַלע בּיז איצטיגע דערגרייכונגען אויף צו שאַפען אַנ'ערנסטען טעאַטער אין לעטלאַנד.

איצט האָט מען זיך געכאַפּט, אַז „לאָ זו הדרך״ – נישט דאָס איז געווען דער ריכטיגער וועג און מען זוכט איצט אַנ'אויסוועג. די אַטמאָספער איז אָבּער אַזוי צעהיצט, אַז עס איז שווער פאָראויסצוזעהען מיט וואָס עס וועט זיך ענדיגען. דאָס האָט בּעוויזען דער „געזעלשאַפטליכער משפּט איבּער דער אָפּערעטע״, וועלכער איז פאָרגעקומען אין ריגע. ווי נאָר עס האָט זיך געעפענט דער געריכט, האָבּען די אָנהענגער פון דער אָפּערעטע אויפגעהויבּען אַנ'אומגעהויערען טומעל, מען האָט געשריען: „מוסרים, גיט אַ וואָרט קונערען!״ איהר זייט שוין געקומען מיט אַ פאַרטיגען פּסק-דין א. א. וו.״ אומזיסט האָבּען די ריכטער געפּרובּט איינרעדען אויפ'ן אויפגערעגטען עולם. אומזיסט האָט זיך די פּאָליציי בּעמיהט איינצושטילען די אָרדנונג. עס האָט גאָרנישט געהאָלפען, און ווען אין זאַל איז פלוצלונג אויסגעבּראָכען אַ געשלעג. און עס האָט געדראָהט מיט אַ קאַטאַסטראָפע, האָט די פּאָליציי געשלאָסען די פערזאַמלונג און אויפגעפאָדערט דעם עולם, תיכף צו פערלאָזען דעם זאַל.

דער קאַמף האָט זיך נאָך ווייט נישט פערענדיגט. ער ווערט פאָרטגעזעצט און וועט אויך ווייטער פערשאַפען בּזיונות דעם גאַנצען יודישען קיבּוץ אין לעטלאַנד.

(יט״א) ה. שער.

פערקויפט צום טייוועל.

62) (ראָמאַן).

זי האָט כעס'דיג א קוק געטון אויף איהם און א טופּע געטון מיט'ן פוס.

– איהר זענט א מאָדנע עקשן, ה' מאַרטען! איך זאָג אייך אָבּער, אַז איהר פּטר'ט בּחנם צייט, פּרובּענדיג מיר שטערען צו טון דאָס, וואָס איך וויל. איך פאָהר צו זאַרעמבּא'ן, כדי צו בּעגעגענען דעם הער קליין, – האָט זי שאַרף א זאָג געטון – איהר פערשטעהט? און אויבּ איהר זענט א ליבּענסווירדיגער און גוט דערצויגענער מענש, וועט איהר מיר אַליין פאָרלעגען אַנ'אָרט אין אייער אויטאָ. א נישט וועל איך פאָהרען אַליין. אין וואַרשאָ פעהלען בּ"ה נישט אויס קיין טאַקסיבּקעס!

מאַרטען האָט פער'מרה - שחורה'ט א קוק געטון אויף איהר, און לסוף א שמייכעל געטון.

– גוט, פריילין, איך גיבּ זיך אונטער! נאָר – האָט ער כיטרע-שמייכעלדיג צוגעגעבּען – איך מוז אייך מתודה זיין, אַז דער סימפּאַטישער יאַקובּינסקי וועט דאָרט נישט זיין. ער געפינט זיך איצט בּיי א דאָקטאָר אין סאָכאַטשעוו און וועט דאָרט, רעכען איך, פערבּלייבּען נישט ווייניגער, ווי דריי טעג.

טאַליע האָט זיך ווידער פערוויטעלט, נאָר זי איז נישט אין כעס געוואָרען.

זי האָט זיך דאָך איבּערצייגט, אַז זי האָט אויס גע'פּועל'ט איהרס, האָט גוט - בּרודעריש א קלאַפּ געטון מאַרטענען מיט דער הענדשקע.

– האָט קיין מורא נישט! איהר אינטערעסירט מיך גאַנץ קנאַפּ. אָ, ווען איהר וואָלט געהאַט מיט מיר צו טון, וואָלט איך אייך שוין געוויזען, וואָס עס הייסט טאַליע סימאָן!

— — — — — — — — —

פאָהרענדיג שנעל מיט אַנאויטאָ פון סאָכאַטשעוו, האָט קליין געטראַכט וועגען די ידיעות, וועלכע מאַרטען האָט איהם טעלעפאָניש איבּערגעגעבּען:

זאַרעמבּא'ס הויז איז רעווידירט געוואָרען פון אויבּען בּיז אַראָפּ, און מען האָט דאָרט גאָר נישט געפונען.

– נעהמט מיט זיך זעקס מאַן, און מאַכט ווידער א רעוויזיע אין דעם גאַנצען הויז! – האָט קליין בּעפוילען – די גאַנצע נאַכט האָט מען מיך אָפּגעהאַלטען אין א קעלער, הייסט עס, אַז עס מוז דאָרט ערגיץ זיין אַנ'איינגאַנג אין דעם דאָזיגען קעלער.

איצט אָבּער, אויפ'ן וועג קיין וואַרשאָ, איז איהם איינגעפאַלען א געדאַנק, אַז אפשר געפינט זיך דער דאָזיגער קעלער, אין וועלכען מ'האָט איהם געהאַלטען פערשפּאַרט מחוץ דעם נאָטאַר'ס הויז. איינשלעפערענדיג איהם, האָט מען איהם דאָך געקאָנט אַריבּערפיהרען אין ערגיץ אַנ'אַנדער אָרט.

ס'קאָן דאָך געמאָלט זיין – האָט ער געטראַכט, – אַז פאָהרענדיג איצט צו דעם נאָטאַר, דערווייטערט ער זיך גלייכצייטיג פון דעם אָרט, וואו ס'האָבּען זיך אויסבּעהאַלטען די פערבּרעכער.

קליין האָט זיך געפיהלט אומרוהיג און נערוועז.

איהם האָט אויפגערעגט דער געדאַנק, אַז ער האָט אַליין אונטערגעזאָגט זאַרעמבּא'ן דעם אופן, ווי אַזוי צו ראַטעווען זיך.

דער נאָטאַר האָט אויסגעפיהרט פּינקטליך דאָס אַלץ, וואָס ער האָט איהם געראַטען:

ער איז אַוועק מיט מינע'ן אין בּאַנק, בּעקומען דאָס געלד און איז עוקר געוועזען.

– און פופציגטויזענד – האָט ער געטראַכט – האָט ער גישט געקאָנט דערווייל ענטלויפען פון פּוילען – אויף אַלע וואָקזאַלען גיט מען גוט אַכטונג. פון בּאַנק האָט ער נישט געקאָנט אַרויס פאַר צעהן א זייגער אינדערפריה... ניין! ניין! ער האָט זיך אוודאי ערגיץ בּעהאַלטען!

אָבּער וואו? די בּעמיהונגען צו געפינען דעם אויטאָ האָבּען צו גאָר נישט געבּראַכט. קיינער פון די שכנים האָט נישט געזעהן אינדערפריה זאַרעמבּא'ס אויטאָ.

אפשר וועט געלינגען אַרויסצוקריגען עפּיס פון דער קעכין משיזשעווסקאַ? – האָט קליין געטראַכט.

ער האָט אָבּער בּאַלד פערשטאַנען ווי ווייט אַבּסורדאַל דער געדאַנק איז אַרויסצוציהען עפּיס בּיי דער אַלטער עקשנ'טע.

ס'איז קלאָהר געווען, אַז אויף איהר וועלען נישט ווירקען נישט קיין גוטע רייד און נישט קיין האַרבּע רייד.

א פערטעל זיבּען איז ער אָנגעקומען צו זאַרעמבּא'ס הויז.

אַלע פענסטער פון דעם געהיימנישפולען בּנין זענען געווען העל בּעלויכטען.

די מענשען פון אויספאָרשונגס - אַמט האָבּען דאָרט ווידער גענישטערט אין אַלע חדרים.

אַרויסגעהענדיג פון אויטאָ, האָט קליין דערפיהלט, אַז ער האַלט זיך קוים אויף די פיס.

ער האָט זיך אָבּער אָנגעמאַכט א כח, און איז אַוועק צום איינגאַנג, וואו עס האָבּען איהם אָפּגעוואַרט געהיים-אַגענטען און פּאָליציאַנטען.

– איהר זענט דאָ, ליבּער פריינד! – האָט ער אויסגערופען.

טאַליע האָט איהם אָנגעכאַפּט פאַר דער האַנד.

– יאָ, איך! אַך, ווי איך בּין צופרידען, ווי גליקליך איך בּין, וואָס איהר לעבּט און זענט צוריקגעקומען!

אמת? – האָט ער איבּערגעפרעגט, און א שמייכעל געטון.

בּיידע האָבּען פּלוצים דערפיהלט, אַז זיי האָבּען זיך איינאַנדער מעהר געזאָגט, ווי עס האָבּען בּעדייט זייערע אַרויסגערעדטע ווערטער.

טאַליע האָט בּעפרייט איהר האַנד און האָט זיך פערוויטעלט.

קליין האָט נישט געזעהן דאָס פּנים פונ'ם מיידעל.

ער האָט אָבּער דערפיהלט, אַז איבּער זיין קערפּער איז אַדורך א לייכטער אָנגענעהמער ציטער.

– גוט! – האָט ער זיך אָפּגערופען, בּעהערשענדיג זיך – ווי-אַזוי קומט איהר אַהער, פריילין סימאָן? צי ווייסט איהר, אַז איהר האָט קיין רעכט נישט דאָ צו זיין? איבּעריגענס דערלויבּ איך אייך דאָ צו בּלייבּען, ווייל איהר וועט מיר דאָ קענען בּייהילפיג זיין. קודם כל, וואָלט מיר אָבּער נישט געשאַדט אויסצוטרינקען א גלעזעל קאַווע. זייט אַזוי גוט, טוט עס מיר. אָבּער וואָס שנעלער, כ'בּעט אייך!

שמייכלענדיג האָט ער זי צוגעקוקט אַריינגעשטויסען אין קאָרידאָר, און זי – א גליקליכע, א צופרידענע איז שנעל אַוועק אין דער קיך.

(פאָרטזעצונג קומט)

קינא-טעאטער **„PALACE"** Piotrkowska 108.

היינט גרויסע פרעמיערע! רעוואלוציאנס-דראמע, וואס ענטדעקט די געהיימניש פון די מזרח-פראכט-הייזער

די שאטענס פון הארעם

מיט **Luisa Lagrange, Leon Mathot** — אין די — הויפט-ראלען.

בעמערקונג: אויפ'ן ערשטן סעאנס זענען אלע פלעצער צו 50 גר. און 1 זל. :—:— אנהויב 4 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 12 א זייגער בייטאג.

קינא-טעאטער **ZACHĘTA** זגערזשער 26 ביים פלאץ קאשטשעלני

היינט פרעמיערע! פון דינסטאג, דעם 6-טען נאוועמבער ביז מאנטאג, דעם 12 טען ד. ח. היינט פרעמיערע!

„די הופה-נאכט"

סימפאניע פון שעהנהייט, ליבע און אפפערונג, לויט דעם בריהמטען ווערק פון **Noel Cowarda** אין די הויפט-ראלען:

LILI DAMITA, HARRY LIEDTKE, ERNEST VEREBES, RUDOLF KLEIN-ROGGE

די מוזיק איז צוגעפאסט צום בילד אונטער דער לייטונג פון ה' ד. שימקעוויטש.

פרייזען פון די פלעצער: I פלאץ-1.20 זל., II פלאץ-1 זל., III פלאץ – 75 גר., באלקאן – 1.20 זל. אנהויב אין געוועהנליכע טעג 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג – פון 1 א זייגער.

קינא-טעאטער **„CAPITOL"** רוג זאוואדזקא און זאכאדניא. סימפאנ. ארקעסטער אונטער לייטונג פון ש. ביינעלמאן

היינט גר. פרעמיערע! גרויסע עראטישער פילם, רעזשי: **Monfred Noe**

דער יורש פון קאזאנאווא

דראמע אין 12 אקטען. די פאסירונגען פון א גרויסשטעטישן דאן-זשואן, וואס שטייגט נאך ערעבערונגען אהן אונטערשיד. ראפינירטע אפריסטאקראטיע, נאאיווע דינסט מיידלעך, איינזאמע אלמנות, סענטימענטאלע אריסטאקראטקעס. — אין די הויפט-ראלען:

Harry Hardt, Andree la Fayette, Elija la Porta, Maly Delschaft, Kurt Gerron

בעמערקונג: פרייזען פון די פלעצער אויפ'ן ערשטן סעאנס אין געוועהנליכע טעג, ווי אויך פון 1–3 נאכמ., שבת, זונטאג און יום טוב 50 גר. און 1 זל.

קינא „סירענא" **KINO TEATR „SYRENA"** ŁÓDŹ ALEKSANDROWSKA 37 TEL. 49-48

אלעקסאנדראווסקא 37, טעל. 48-49.

פון היינט ביז מאנטאג! דער גרעסטער שלאגער-פראגראם!

Harry PEEL

אין דער הויפט-ראלע דער בערימטער קינסטלער

1 סעריע געשפענסטער 8 אקט — 2 סעריע אויפ'ן ריכטיגן שפור 8 אקט

פון היינט ביז מאנטאג 2 סעריעס 16 אקטען אין איין פראגראם — צוזאמען דעמאנסטרירט. —

דער אויבענדערמאנטער פראגראם מיט **Harry Peel** איז דער בעסטער. צוליב דעם גרויסן פראגראם ווערט דאס פובליקום געבעטן צו קומען אויף די פריהערדיגע סעאנסן. אנהויב פון די פארשטעלונגען אין געוו. טעג 5 נאכמ. שבת און יום-טוב פון 1.30 און מאנטאג 5 נאכמ. זענען די פרייזען 60 און 30 גר. .·. פארגרעסערטער ארקעסטער. .·. אין קורצן „זון-ויפגאנג" און **Niepotrzebny człowiek** מיט Emil Jannings

פעלץ-אויסארבייטונגען

לויט די נייעסטע מאדעלען אין א רייכן אויסוואהל ווי אויך ענצעלנע פעלכלעך אלערליי רעפאראטורען אויף די בעסטע בעדינגונגען עמפפעהלט **I. SZWARCMAN** Narutowicza 42 tel. 66-31

פעלץ-ווארען

קענטמען קויפען אמביליגסטען און אויף די בעקוועמסטע בעדינגונגען גאר ביי דער לאנג-יעהריגער פירמע

ל. ב. פעפער, ווסכאדניא 42. טעלעפאן 04-78.

בעמערקונג: די קירזשנער-ווערקשטעל געפינט זיך אויפ'ן ארט. די ארבייט ווערט אויסגעפיהרט פינקטליך און רעעל.

צו פערמיטען

פערש. וואוינונגען

אין צענטרום שטאדט. צו ערפאהרען אין אדמינ. פון דער צייטונג. 2295

לייה-ביבליאטעק א. נ.

פון א. אייזענשלאס

איז טעטיג יעדען טאג פון 6–9 אין אוונד, א חוץ דינסטאג. שבת פון 10 ביז 1 מיטאג און פון 6–9 אין אוונד.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און דענטיסטישער קאבינעט. גזשעזשינער 11, טעלעפאן 63-37 אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד.

ד"ר האלינסקי נאז, האלז, אויערן קר.	4—3
ד"ר קערשנער קינדער קראנקהייטען	4½-3 11-9
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	1—11
ד"ר לובימאוו הויט און געשלעכט-קר.	1½—12½
ד"ר שמירנאלד נערווען און גייסטיגע קר.	2 –1
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקהייטען	½—12½
ד"ר עליאסבערג כירורגישע קראנקה.	2—1
ד"ר בערגמאן פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פסיכא-טעראפיע, שטראה-שטראהלונגען ווי שמאלצען א. א. ווי פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויף פערלאנג—היזיטען אין שטאט.—אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, ווי אויף פלעגמע און בלוט

אימפונגען נעגען שקארלאטין.

ד"ר לאזשינסקי סטאמאטאלאג צאהן-ערצט 10–1 3–6

קינסטליכע צעהן, קראנען, מאסטען א. א. וו.

די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

אנ'ארט

צו שלאפען אין אנ' ערשטקלאסיג מעבלירט צימער, איז אבצוגעבען. צו ערפאהרען פיעטריק. 117, וו. 32

שפולערינג

אויף קראפט, צו סוויטערס, ווערט געזוכט. נאוואמיעסקא 30 ביי טייער. 2289

א שיק-יונגע

פון 14–16 יאהר פון אנשטענדיגע עלטערן, ווערט געזוכט פון זאפארט אין יובעליר-געשעפט ביי ליסאק, פעטריקאווער 5

א צימער

פאר א יונג יאר-פאלק, טעגליך מיט א כ' זונדערען איינגאנג, געזוכט. אפע טען אין אדמ. אונטער ליטערע M. K. 290

צו פערמיטען זאפארט וואוינונגען

בעשטעהענד פון 1, 2, 3 און 4 צימערן און קיך מיט אלע בעקוועמליכקייטען

ערשטקלאסיגע אויספערטיגונג אויף פאמארסקא 41. ציגעל-גאס 101

צו בעזיכטיגן א גאנצען טאג. נעהערע אינפארמאציעס ערטיילט די ביורא פאמארסקא 41 טעגליך פון 12 ביז 2 נאכמיטאג. 2259

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע. אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען קראנקהייטען.

קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד. זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נ"מ. בעזונדערע ווארטע צי..ער פאר פרויען. **וויזיט 3 זל.**

השבת אבדה.

ס'זענען פערלוירען געווארען פאלגענדע וועקסלען: 1) א וועקסעל אויף 50 זל., אויסשטעלער יוסף בערקאוויטש, פאמארסקא 29, 2) א וועקסעל אויף 35 זל., אויסשטעלער הלל וויגענצווייג, דרעוונאווסקא 6, צאהלבאר ד. 23/12 1928, אויך בלאנקא-וועקסלען. א בלאנקא אויפ'ן נאמען פון יוסף ראנאזשינסקי אויף 100 זל., א בלאנקא אויפ'ן נאמען משה ראנאוויטש אויף 100 זל.. א בלאנקא אויף 65 זל. פון סטאניסלאוו ראגאזשינסקי, א בלאנקא אויף 100 זל. אויפ'ן נאמען פון שפיגלער, א וועקסעל אויף ארדרע י. ראזענבלום, פארטמביין, צאהלבאר דעם 20/12 - 28 און נאך פערשידענע וועקסלען, דערונטער בלאנקס איינענע אויף 500 זל. אבצוגעבן געגען בעלוינונג צו מ. אייכלער, זגערזשער 10. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאר אונגילטיג. 687

עלטערן!

פאר 3 זלאטעס א וואך ווערט געלערנט מיט קינדער דאס לערנען אין פאלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך שניות, גמרא יהדות היסטאריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריוו זעלבסט צוזאמענשטעלען דורכ'ן נעהמען ארטאדאקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראזענפעלד. פלאץ וואלנאשטשי 6 קווער ש., רעכטס 2 שט.

ס'ווערן אויך אנגענומען אנפענגער פון 5 יאהר אן ווי ס'ווערט אין פערלויף פון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך עברי.

א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאלג גאראנטירט!

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט זגיערסקא 17 טע. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערן קר.	10—11 2—5 6—7
ד"ר רוזשאנער הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין-פאלאק אויגען-קראנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסמאן נערווען קראנקהייטען	12—2
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פאפיערני פרויען און געבורטס-הילף	11-1½ 5—6
ד"ר קאנטאר כירורגישע-קראנקהייט.	4-5 און 1—2
ד"ר ווייינבערג אינ. הערץ, לונגען-קר.	11-1 5½—7
ד"ר טאופעל רענטגען	10—12 4—6
א. גראדזענסקי צאהן-ערצט	3—7
ג. ראזעס צאהן-ערצט	9—2

[illegible] בעלייכטונגען, קראנען, פאסטען א. א. וו. בײ דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט

[illegible] פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראהלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונג, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע שטעלונגען. א קורס פאר שטאמלער. [illegible] געגען שטראף (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג. וויזיט אין דער שטאט.

ערצטליך-קאסמעטיש. קאבינעט

פרל. מ. מארקוס נעהמט אן פון 5–7 אוונד

אנאנסען-פרייז: [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.
Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21.